PREFACE

The **'FOCUS'** *is published by the Kerala Legislature Secretariat for the use of the members of the Kerala Legislative Assembly. It is a digest containing articles and excerpts from books on subjects of current intellectual, political, social and cultural interest, news, reports of the commissions and committees and reviews of books. The views expressed therein are those of the authors and do not necessarily reflect the views of the Kerala Legislature Secretariat.*

Materials reproduced from other sources may not be republished in any form. Inquiries regarding permission for publication may be addressed directly to the sources cited.

`

V.K. BABU PRAKASH,
SECRETARY,
KERALA LEGISLATIVE ASSEMBLY.

CONTENTS

VOL. XLIX February 2019 No. 2

	ARTICLES	Page
ഡോ. ജമീൽ അഹ്മദ്	ജനപ്രിയതയുടെ കളിമൈതാനങ്ങൾ [മാധ്യമം, 25 ഫെബ്രുവരി 2019]	1-15
കെ.കെ.ജോഷി, സേതുലക്ഷ്മി എം. & വർഷ എം.എസ്.	ഭാരതീയ സമുദ്ര ആവാസവ്യവസ്ഥയും ജൈവവൈവിധ്യവും [അരണ്യം, ഫെബ്രുവരി 2019]	16-23
Alok Prasanna Kumar	Taxation and the Rule of Law [Economic & Political Weekly 16 February 2019]	24-28
S.G. Vombatkere	A Pipe dream [Frontline, 15 February 2019]	29-38
	BOOK REVIEW	
Dr. Ekbal	Genetics and law -[A Review of the Book-“The Saga of Life-Interface of Law and Genetics”, written by Vani Kesari A. [Frontline, 15 February 2019]	39-40
	LEGISLATIVE BUSINESS	
	Resume of Business-247th Session of the Rajyasabha	41-61

FOCUS

ജനപ്രിയതയുടെ കളിമൈതാനങ്ങൾ

ഡോ. ജമീൽ അഹ്മദ്

മലപ്പുറം ജില്ല എന്ന രാഷ്ട്രീയ നിർണിത പരിധി അമ്പതുകൊല്ലം മാത്രം ആയുസ്സുള്ളതും ഇനിയും കൂടുതൽ കാലം അതേമട്ടിൽ നിലനിൽക്കാൻ സാധ്യതയില്ലാത്തതുമാണ്. എന്നാൽ അതുൾപ്പെടുന്ന സംസ്കാര സവിശേഷതകളുടെ കാതൽ നൂറ്റാണ്ടുകളായി രൂപപ്പെട്ടതാണെന്നു മാത്രമല്ല, അത് കണക്കാക്കാനാവാത്തിടത്തോളം തുടരുകയും ചെയ്തേക്കും. എന്നാൽ, ജനകീയ സംസ്കാരത്തെ വിശകലനം ചെയ്യാനുള്ള ഒരു കളം എന്ന നിലയ്ക്ക് മലപ്പുറം ജില്ല എന്ന ഭൂമിശാസ്ത്ര വരമ്പിനെ തിട്ടപ്പെടുത്താതെ തരമില്ലതാനും. രാഷ്ട്രീയമായ മറ്റൊരു പ്രാധാന്യവും ഈ അതിരുനിശ്ചയത്തിനുണ്ട്.

1969 ജൂൺ 16 നാണ് ഏറനാടിനും വള്ളുവനാടിനും ചുറ്റുമുള്ള പ്രദേശങ്ങൾ ചേർത്ത് മലപ്പുറം എന്ന പേരിലുള്ള ജില്ലയായി രൂപവത്കരിക്കപ്പെടുന്നത്. കോഴിക്കോടിന്റെയും പാലക്കാടിന്റെയും അതിരുകളിൽ നിന്ന് ദേശങ്ങൾ പകുത്തെടുത്ത് പുതിയ ജില്ല ഉണ്ടാക്കിയപ്പോൾ കേരളത്തിൽ ഒരു മാപ്പിള ജില്ലയെ ഒരുക്കുകയാണെന്നും അത് കുട്ടിപ്പാകിസ്താൻ ആയിരിക്കുമെന്നും കൊണ്ടുപിടിച്ച പ്രചാരണങ്ങൾ നടന്നു. ദേശീയപത്രങ്ങൾ വരെ മലപ്പുറം ജില്ല രൂപവത്കരണത്തിനെതിരെ ലേഖനങ്ങളെഴുതി. കെ.കേളപ്പന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ ഹൈന്ദവ സംഘടനകളും ആര്യാടൻ മുഹമ്മദിന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ കോൺഗ്രസും ഒരുപോലെ ജില്ലക്കെതിരെ വാദിച്ചു കയറി. എങ്കിലും, മുസ്ലീം ലീഗ് കൂടി ഉൾപ്പെട്ട, ഇ.എം.എസ്. നമ്പൂതിരിപ്പാടിന്റെ നേതൃത്വത്തിലുള്ള സപ്തകക്ഷി മന്ത്രിസഭ കടിഞ്ഞൂൽ പ്രസവത്തിന്റെ പരാധീനതകളോടെ ഈ ജില്ലയ്ക്ക് പിറവികൊടുത്തു. സംഘ്പരിവാറും അവരുടെ സിൽബന്തികളും അന്നു മുഴക്കിയ അതേ ഭയനിഴൽപാടുകൾ കാരണം ഇപ്പോഴും മലപ്പുറം ജില്ല അതിനു പുറത്തെ ആളുകളിൽ പ്രത്യേകിച്ച് തെക്കൻകേരളത്തിലും ഹിന്ദിപ്രദേശങ്ങളിലും ദേശീയതയുടെയും മതസൗഹാർദത്തിന്റെയും അപകടമേഖലയാണ്. ഇങ്ങനെ, രൂപവത്കരണകാലം മുമ്പേ ഈ ജില്ലയുടെ പേരിൽ ദേശീയതലത്തിൽ തന്നെ ആസൂത്രിതമായി വ്യാപിപ്പിച്ച തെറ്റിദ്ധാരണകളും അപസ്വരങ്ങളുമാണ് കേവലമായ

രാഷ്ട്രീയാതിർത്തി നിർണയിച്ചു കൊണ്ടുതന്നെ ഒരു ജില്ലയെക്കുറിച്ചുള്ള സംസാരങ്ങൾ നടത്തുക എന്നത് ഫാഷിസത്തിനെതിരെയുള്ള സാമൂഹികവും സാംസ്കാരികവുമായ സമകാലിക ചെറുത്തുനിൽപ്പുകളുടെ ഭാഗമായി പ്രസക്തമാകുന്നത്.

എന്നാൽ, സ്നേഹിക്കാനും സഹകരിക്കാനും കഴിയുന്ന വിവിധ മതവിഭാഗങ്ങളിൽപെട്ട ആളുകൾ പാർക്കുന്ന ജില്ലയാണിതെന്ന് ഇവിടെ അല്പ കാലമെങ്കിലും താമസിച്ച ആരും സമ്മതിക്കുന്നു. പുറത്തുനിന്ന് പേടിയോടെ കടന്നുവന്ന പലരും ഈ ജില്ലയെ സ്നേഹിച്ചംഗീകരിച്ച് ഇവിടെത്തന്നെ സ്ഥിര താമസമാക്കാൻ തീരുമാനിക്കുന്നു.

ചരിത്രത്തിന്റെ ജലസീമകൾ

വലുപ്പംകൊണ്ട് കേരള സംസ്ഥാനത്ത് മൂന്നാം സ്ഥാനത്തു നിൽക്കുന്ന ജില്ലയാണിത്. മലപ്പുറത്തിന്റെ സംസ്കാരവും ചരിത്രവും രൂപപ്പെടുത്തുന്നതിൽ ജലധാരകൾക്ക് വലിയ പങ്കുണ്ട്. ആ അർത്ഥത്തിൽ കേരളത്തിലെ പ്രധാന നദീതട സംസ്കാരങ്ങളിലൊന്നാണ് മലപ്പുറം. അതിന്റെ പടിഞ്ഞാറുഭാഗത്തെ എൺപതോളം കിലോമീറ്റർ തീരപ്രദേശമായി പരന്നു കിടക്കുന്നു. നദികളും തോടുകളും കാടും കൃഷിഭൂമിയും നിറഞ്ഞ മണ്ണ്. നിളയുടെ പ്രധാന നീരൊഴുക്കുകളെല്ലാം മലപ്പുറം ജില്ലയെ തഴുകിപ്പോകുന്നു. ചുറ്റുമൊഴുകുന്ന ഈ ജലസമൃദ്ധിയും അത് ഒഴുക്കിവിടുന്ന ഗിരിനിരകളും അതിനോടനുബന്ധിച്ച വനാന്തരീക്ഷവും അതിന്റെ ഫലഭൂയിഷ്ഠത വിളിച്ചോതുന്ന കൃഷിയിടങ്ങളും ഇവിടത്തെ സാംസ്കാരിക സവിശേഷതകൾ രൂപപ്പെടുന്നതിന് പ്രധാനപ്പെട്ട കാരണം തന്നെ ആയിട്ടുണ്ട്.

മലപ്പുറത്തിന്റെ സമൂഹത്തിനെയും നിർണയിച്ചത് പൊന്നാനി, പരപ്പനങ്ങാടി തുറമുഖങ്ങളിലൂടെ ഇവിടെയെത്തിയ വിദേശവണിക്കുകളാണ്. അറബ്നാടുകളിൽ നിന്ന് മലബാറിലേക്ക് കപ്പലേറി വന്ന വ്യാപാരികൾ കോഴിക്കോടും തലശ്ശേരിയും കഴിഞ്ഞാൽ മലപ്പുറത്തെ ഈ തീരപ്രദേശങ്ങളിലാണ് കൂടുതലായും നങ്കൂരമിട്ടത്. അതിഥികളായും ബന്ധുക്കളായും വന്ന അറബിക്കൂട്ടങ്ങളെ മതവും ജാതിയും മറന്ന് അന്നേ മലപ്പുറത്തുകാർ സ്വീകരിച്ചു. മാപ്പിളമാരുടെ പൂർവ്വപിതാക്കളായിരുന്നു ആ'പുതിയാപ്പിള'മാർ. കടലിലേക്ക് ഒഴുകിയെത്തുന്ന കടലുണ്ടിപ്പുഴയും

നിളയുമാണ് കിഴക്കൻ താഴ്‌വാരങ്ങളിലെ അങ്ങാടികളിലേക്കുള്ള അവരുടെ വഴിവിരിച്ചത്. ഈ ജലസമൃദ്ധിയുടെ പ്രതാപകാലത്തെ വില്യം ലോഗൻ ഇങ്ങനെ രേഖപ്പെടുത്തുന്നു: (ബേപ്പൂർ പുഴയിലൂടെ കോഴിക്കോടുനിന്ന്) വരൾച്ചയുടെ മൂർധന്യത്തിൽപോലും ചെറുകിട വഞ്ചികൾക്ക്,(ചെക്കുന്ന്മലയുടെ മുകൾഭാഗമായ) ഒട്ടകമുതുക് (കേമൽ ഹമ്പ്) നിഴൽ വിരിക്കുന്ന മമ്പാട് വരെ സുഗമമായി സഞ്ചരിക്കാൻ കഴിയും. ഇവിടെയും അരീക്കോടും കാലങ്ങളായി വാസമുറപ്പിച്ച മുഹമ്മദൻ കച്ചവടക്കാരുടെ കോളനികൾ ഉണ്ട്. ബേപ്പൂർ പുഴയിലെ മണ്ണ്, മലബാറിലെ പശ്ചിമഘട്ടത്തിൽ നിന്ന് ഉറവെടുക്കുന്ന എല്ലാ നദികളെയും പോലെത്തന്നെ സ്വർണ്ണ അയിരുകൾ കലർന്നതാണ്. ഇക്കാലത്തു പോലും തദ്ദേശവാസികളിൽ താഴെക്കിടയിലുള്ളവർ ഓരോ വർഷത്തെയും മലവെള്ളപ്പാച്ചിൽ കഴിഞ്ഞാൽ ഈ പുഴകളിലെ മണൽ വാരി അരിച്ചു നോക്കുന്നതു കാണാം, ഒരു ജീവിതമാർഗ്ഗമെന്ന നിലയിൽ.

പശ്ചിമഘട്ടത്തിൽ നിന്നുതന്നെ ഉയിരെടുക്കുന്ന നിളയുടെ മണപ്പുറത്താണ് ചരിത്രപ്രസിദ്ധമായ മാമാങ്കം അരങ്ങേറിയിരുന്നത്. മലപ്പുറത്തിന്റെ രാഷ്ട്രീയ ഭൂപടം നിശ്ചയിക്കുന്നതിന് ആ യുദ്ധഭൂമിക്ക് വലിയ പങ്കുണ്ട്. നിളയിലേക്ക് ചേരുന്ന ചെറുപുഴകളിലൂടെ, മാമാങ്കത്തിലെ നിലപാടു തറയിലേക്ക് സാമൂതിരിയോട് ഏറ്റുമുട്ടാൻ നോമ്പെടുത്ത് തുഴഞ്ഞുപോയ ധീരചെറുപ്പക്കാരുടെ പുറപ്പാടിടമാണ് വള്ളുവനാടിന്റെ തലസ്ഥാനമായിരുന്ന അങ്ങാടിപ്പുറം. ഭാരതപ്പുഴയിലേക്ക് ഒഴുകിയെത്തുന്ന തിരൂർ പൊന്നാനിപ്പുഴയുടെ തീരത്തുള്ള തുഞ്ചൻപറമ്പിലാണ് തുഞ്ചത്തെഴുത്തച്ഛന്റെ നാട്. ബ്രിട്ടീഷുകാരോട് പോരാടിയ മാപ്പിളമാരുടെ സമരങ്ങൾക്ക് ഒളിത്താവളവും രഹസ്യസഞ്ചാരമാർഗ്ഗവും ഒരുക്കിയത് ചാലിയാറിന്റെയും കടലുണ്ടിപ്പുഴയുടെയും ആഴവും തീരവുമായിരുന്നു. 1921 ലെ മാപ്പിള പടയോട്ടക്കാലമായ മേയ് പകുതി മുതൽ ഒക്ടോബർ അവസാനംവരെ ഇടമുറിയാതെ പെയ്യുന്ന മഴയും പുഴകളും ബ്രിട്ടീഷ് സൈന്യത്തെ എങ്ങനെ വിഷമിപ്പിച്ചുവെന്ന് വെള്ളക്കാരെഴുതിവെച്ച ഒട്ടനവധി പട്ടാള ക്കുറിപ്പുകളിൽ തുറന്നുപറയുന്നുണ്ട്.

ഈ ജലപാതകൾ ഉപേക്ഷിച്ച് മലപ്പുറത്തിന്റെ കരകളിലൂടെ വീതിയേറിയ കരമാർഗ്ഗങ്ങൾ ആദ്യമായി നിർമ്മിച്ചത് മൈസൂർ സുൽത്താന്മാരാണ്. മലപ്പുറത്തിന്റെ ആധുനികതയിലേക്കുള്ള ചക്രങ്ങളുരുണ്ടത് ആ മൺവഴികളിലൂടെയായിരുന്നു എന്നത് ചരിത്രം. അതോടെ ജലസമൃദ്ധിയെ ചുറ്റിപ്പറ്റിയുള്ള പട്ടണങ്ങൾ കരകളിലേക്ക് നീളുകയും ജനപദങ്ങളുടെ വ്യാപനത്തിനും ഉപജീവനത്തിനും പുതിയ ആവാസഭൂമികൾ ലഭിക്കുകയും ചെയ്തു. അരീക്കോട്, മമ്പാട്, വാഴക്കാട്, പൊന്നാനി പോലുള്ള പ്രാചീന പട്ടണങ്ങൾക്കു പുറമേ നിലമ്പൂർ, കൊണ്ടോട്ടി, മലപ്പുറം, തിരൂർ, പെരിന്തൽമണ്ണ പോലുള്ള പുതിയ വിപണന/വിനിമയ കേന്ദ്രങ്ങൾ ഉണ്ടായി. കുടിയേറ്റങ്ങളുണ്ടായി. മലപ്പുറത്തിന്റെ ചരിത്രത്തിലെ ഇത്തരം വ്യത്യസ്തതകളെ കണ്ടെടുക്കാതെ അവരുടെ സാംസ്കാരിക സവിശേഷതകളെക്കുറിച്ചുള്ള വിശകലനങ്ങൾ പൂർണ്ണമായിക്കൊള്ളണമെന്നില്ല.

സമൂഹനിർമ്മിതിയുടെ അടിത്തറ

മലപ്പുറം ജില്ലയുടെ ജനസംഖ്യയിൽ അറുപത്തഞ്ച് ശതമാനവും മുസ്ലീങ്ങളാണ്. ദലിത് വിഭാഗങ്ങളിൽ നിന്ന് മതംമാറി വന്നവരാണ് ഈ ജില്ലയിലെ ഭൂരിപക്ഷം മുസ്ലീങ്ങളും. ടിപ്പു സുൽത്താന്റെ മരണത്തിനു മൂന്നു പതിറ്റാണ്ടുകൾക്ക് ശേഷമാണ് (1831 മുതൽ 1851 വരെ) വലിയ തോതിലുള്ള മുസ്ലീം ജനസംഖ്യാ വർദ്ധന മലപ്പുറത്തുണ്ടായത് എന്നതിന് തെളിവുകളുമുണ്ട്. മുപ്പത് ശതമാനം ഹിന്ദുവിഭാഗവും മൂന്ന് ശതമാനം ക്രിസ്ത്യാനികളും ഈ ജില്ലയിൽ ഇപ്പോൾ സ്ഥിരതാമസക്കാരാണ്. ഹിന്ദുജനതയിൽ ഒമ്പത് ശതമാനത്തിലധികം പട്ടികജാതിയിൽപ്പെട്ടവരാണ്. ആദിവാസി വിഭാഗങ്ങളുടെയും ആനുപാതിക പ്രാതിനിധ്യം ജില്ലയിലുണ്ട്. എങ്കിലും മലപ്പുറത്ത് ലഭിക്കുന്ന എന്തും മുസ്ലീങ്ങൾക്കുമാത്രം ലഭിക്കുന്നതാണ് എന്ന ധാരണ സംസ്ഥാനത്തൊട്ടാകെ നിലനിൽക്കുന്നു. നേരത്തേ സൂചിപ്പിച്ച മലപ്പുറം ഭയത്തിന്റെ ഉപോൽപന്നമാണ് അതും. മലപ്പുറത്ത് കോളേജും യൂണിവേഴ്സിറ്റിയും വ്യവസായവും വികസനവും വരുന്നതൊക്ക മുസ്ലീങ്ങൾക്കുമാത്രം അനർഹമായി നൽകുന്നതാണ് എന്ന രീതിയിലാണ് പല പാർട്ടികളും സാമുദായിക സംഘടനകളും പ്രചരിപ്പിച്ചത്.

മലപ്പുറത്തിന്റെ സാംസ്കാരിക ഭൂമിക രൂപപ്പെട്ടതിനു പിന്നിലുള്ള സാമുദായിക പശ്ചാത്തലം കേരളത്തിലെ മറ്റു ജില്ലകളിൽ നിന്ന് പൊതുവെ വ്യത്യസ്തമാണ് എന്നതിൽ സത്യമുണ്ട്. കേരളത്തിലെ മറ്റു പ്രദേശങ്ങളെക്കാൾ ബ്രിട്ടീഷ് അധികാരികളോട് ഏറെക്കാലം പലമട്ടിൽ ചെറുത്തുനിന്നതിന്റെ നൂറ്റാണ്ടു നീണ്ട ചരിത്രം മലപ്പുറത്തിന്റെ വളർച്ചയെ രൂപപ്പെടുത്തുന്നതിന് വലിയ പശ്ചാത്തലമായിട്ടുണ്ട് എന്നാണ് പ്രധാന വസ്തുത. ഖിലാഫത്ത് സമരങ്ങൾക്കു ശേഷം സാമ്പത്തികമായും സാമൂഹികമായും രാഷ്ട്രീയമായും തളർന്ന ഈ ജില്ലയെ സാമുദായികമായ തിരിച്ചറിവുകളാണ് നേരെ നിർത്തിയത്. സാമുദായിക രാഷ്ട്രീയ സംഘടനകളും മതസംഘടനകളും ഇക്കാര്യത്തിൽ പലനിലക്കും പ്രവർത്തിച്ചിട്ടുണ്ട്. ജില്ലയിൽ നിന്ന് ഇതര ദേശങ്ങളിലേക്ക് വലിയ തോതിൽ നടന്ന കുടിയേറ്റത്തിനു പിന്നിലും സാമൂഹികമായ അരക്ഷിതാവസ്ഥയായിരുന്നു കാരണം. മുസ്ലീം സമുദായത്തിന്റെ പിന്നാക്കാവസ്ഥ എന്ന യാഥാർത്ഥ്യത്തെ പലരും ഉൾക്കൊള്ളുമെങ്കിലും അതിന്റെ കാരണങ്ങൾ യുക്തിപരമായി അന്വേഷിക്കാൻ കൂടി തുനിഞ്ഞുവെങ്കിൽ പല ആശയക്കുഴപ്പങ്ങളും ഒഴിവാക്കാമായിരുന്നു. തെക്കൻ കേരളത്തിലെ മുസ്ലീങ്ങളിൽ നിന്ന് ഭിന്നമായി എന്തുകൊണ്ട് മലബാറിലെ മുസ്ലീങ്ങൾ പിന്നാക്കമായി എന്നും മലബാറിൽ പൊതുവെ മുസ്ലീങ്ങളുടെ ജീവിതാവസ്ഥകളിൽ നിന്ന് മലപ്പുറം എങ്ങനെ പിന്നാക്കമായി എന്നും പഠിക്കേണ്ടതുണ്ട്. തിരുവിതാംകൂറിലെ ഉദ്യോഗ സ്ഥാനങ്ങളിൽ മുസ്ലീങ്ങളടക്കമുള്ളവരെക്കൂടി പരിഗണിക്കണം എന്ന ആവശ്യമുന്നയിച്ച് 1932 ൽ അവിടെ 'നിവർത്തന പ്രക്ഷോഭം' നടന്ന കാലത്ത് മലപ്പുറത്താകട്ടെ, ബ്രിട്ടീഷുകാരുമായി പോരടിച്ച് ആണുങ്ങളില്ലാതായ ഒരു ദേശത്തെ, യത്തീംഖാനകളും മദ്റസകളും നിർമ്മിച്ച് പുനരധിവസിപ്പിക്കുന്ന വെപ്രാളത്തിലായിരുന്നു മുസ്ലീംസമുദായം. ബെല്ലാരിയിലും അന്തമാനിലും ജയിലിൽ കഴിയുന്ന ആണുങ്ങളെ തിരിച്ചുകൊണ്ടുവരാനും അവരുടെ കുടുംബാംഗങ്ങളെ അവിടേക്ക് പറിച്ചു നടാനും പെടാപാടു പെടുകയായിരുന്നു വെള്ളക്കാരുടെ സർക്കാർ. ഖിലാഫത്ത് പ്രക്ഷോഭം അവസാനിച്ചശേഷം അതു നൽകിയ ദുരിതജീവിതത്തിൽ നിന്ന് കരകയറാൻ മാപ്പിളമാർ നടത്തിയ ആഭ്യന്തര

പ്രക്ഷോഭങ്ങളുടെ അര നൂറ്റാണ്ടാണ് 1921 മുതൽ 1970 വരെയുള്ള മലപ്പുറത്തിന്റെ ചരിത്രം. ഗൾഫ് പണമാണ് ജില്ലയെ തളരാതെ താങ്ങിനിർത്തുന്നത്. ആ മരുഭൂമിയാണ് ഈ ജില്ലയുടെ പട്ടിണിയും പരിവട്ടവും മാറ്റിയത്. അതിനാൽ ഇവിടത്തെ ആണുങ്ങളിൽ ഒരു വലിയ ശതമാനം ഇപ്പോഴും പ്രവാസികളാണ്. ഇത്രയെങ്കിലും മനസ്സിലാക്കാതെ മലപ്പുറത്തുകാരുടെ അന്നത്തെ പിന്നാക്കാവസ്ഥയെക്കുറിച്ച് വാചാലമാകുകയും അവർ ഇന്ന് നിർമ്മിക്കുന്ന കൊട്ടാര സമാനമായ വീടുകളെക്കണ്ട് അന്തംവിടുകയും ചെയ്യുന്നതിൽ അർത്ഥമില്ല. മലപ്പുറത്തെ ജനകീയ സംസ്കാരത്തിന്റെ അടരുകളെ വിശകലനം ചെയ്യാനും ഇക്കാര്യങ്ങൾ അടിസ്ഥാനപരമായി ഉൾക്കൊള്ളേണ്ടതുണ്ടെന്നതാണ് ഇത്രയും വിശദമായ ആമുഖത്തിന്റെ പ്രസക്തി.

ജനകീയ സംസ്കാരത്തിന്റെ കളിക്കളങ്ങൾ

സമൂഹത്തിന്റെ ബൗദ്ധികവും സാംസ്കാരികവും സൗന്ദര്യാത്മകവുമായ അവസ്ഥയെയാണ് പുതിയകാലം സംസ്കാരം എന്നു വിളിക്കുന്നത്. ഉന്നതവും വരേണ്യവുമായ അധീശസംസ്കാരത്തിനു താഴെ വൈകാരികത കൂടുതലുള്ള അടിസ്ഥാന സമൂഹ ഘടനയെ പ്രസ്തുത പഠനമേഖലകൾ 'ജനപ്രിയ സംസ്കാരം'(പോപ്പുലർ കൾച്ചർ)എന്നു വിളിക്കുന്നു. സംഘടിതമായ പെരുമാറ്റങ്ങളും ബോധങ്ങളുമാണ് ജനകീയ സംസ്കാരത്തിന്റെ കാതൽ. ഈ ജനപ്രിയ സംസ്കാരത്തെ ഉൽപ്പാദിപ്പിക്കുകയും നിയന്ത്രിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന ബോധത്തിന് ആ സമൂഹഘടനക്കുമേൽ അധികാരമുണ്ട്. പ്രത്യയശാസ്ത്രപരവും സാമ്പത്തികവുമായ ലാഭങ്ങളും ആ ഉൽപ്പാദന/വിതരണ ബന്ധങ്ങൾക്കുണ്ട്. ജനപ്രിയസംസ്കാരത്തെ സമൂഹത്തിന്റെ ബഹുതല മേഖലകളിലേക്ക് വിനിമയം ചെയ്യുന്ന അധികാരത്തെ കൈയാളുന്നത് ആരാണെന്ന് വിശകലനം ചെയ്താൽ പൊതുസമൂഹ മനസ്സിനെ സ്വാധീനിച്ച ഘടകങ്ങളെ കണ്ടെത്താൻ എളുപ്പമാകും. മലപ്പുറത്തിന്റെ ജനകീയ സംസ്കാരത്തെ നിയന്ത്രിക്കുന്ന ബോധതലത്തിന്റെ അധികാരം, പലപ്പോഴും പലരും പേടിക്കുന്നതുപോലെ ഇസ്ലാംമതത്തിന് മാത്രമല്ല എന്ന് വ്യക്തമാണ്. മലപ്പുറത്തെ ഏതൊരു ചലനങ്ങൾക്കു പിന്നിലും ഇസ്ലാമിന്റെ പ്രത്യയശാസ്ത്രം തിരയുന്ന പൊതുമതേതര ബുദ്ധിജീവിതങ്ങളും മാപ്പിളമാരുടെ

ഏനക്കേടുകളെ ചികിത്സിക്കാൻ 'ഇസ്ലാമിക'മായ പരിഹാരങ്ങളെമാത്രം തേടുന്ന മതനേതൃത്വവും ഈ വസ്തുത മനസ്സിലാക്കേണ്ടതുണ്ട്.

മലപ്പുറത്തെ ജനപ്രിയമായ ആനന്ദാഭിരുചികളെ നാല് തലങ്ങളായി വിഭജിക്കാനാകും. പരസ്പരം ചേരാത്തവിധം അടഞ്ഞതല്ല ഈ വിഭജനം. മറിച്ച് ചില പൊതുസവിശേഷതകളെ മുൻനിർത്തി വ്യത്യസ്ത സ്വഭാവങ്ങൾ പുലർത്തുന്നവയാണ്. അവയോരോന്നും മലപ്പുറത്തിന്റെ ജനപ്രിയതകളെ നിയന്ത്രിച്ചതെങ്ങനെയെന്നും നിർണ്ണയിച്ചതെങ്ങനെയെന്നും ഉള്ള പരിശോധനയാണ് മലപ്പുറത്തിന്റെ സംസ്കാരത്തെ സമഗ്രമായി പഠിക്കുന്നതിന് എളുപ്പമാവുക എന്നതാണ് ഈ വിഭജനത്തിന്റെ പ്രസക്തി.

(1) മതാത്മക ജനപ്രിയത

മതാത്മകവും സൗന്ദര്യാത്മകവുമായ ജനപ്രിയമേഖലകളാണ് ഒന്നാമത്തേത്. ഇസ്ലാംമതത്തിന്റെ വ്യാഖ്യാനാത്മകമായ ഭാഗങ്ങളിലുള്ള തർക്കമാണ് ഒട്ടേറെ മതസംഘടനകളായി മുസ്ലീംസമുദായം എവിടെയും ഭിന്നിക്കപ്പെടാൻ കാരണം. അതിൽ ഏറെക്കുറെ എല്ലാ ആശയവിഭാഗങ്ങൾക്കും മലപ്പുറത്ത് അണികളും വേദികളുമുണ്ട്. അത്തരം മതാദർശത്തിന്റെ ഭാഗമായ വിവിധ സംഘടനാ സംവിധാനങ്ങളും മലപ്പുറത്ത് സജീവമാണ്. മുസ്ലീങ്ങൾ ഭൂരിപക്ഷമാണ് എന്നത് ഈ ബഹുലസാന്നിധ്യത്തിന് പ്രധാന കാരണമാണെങ്കിലും മുസ്ലീം സാമാന്യജനവിഭാഗത്തിലെ ഭൂരിപക്ഷം പേരും സമസ്ത എന്നറിയപ്പെടുന്ന ആദർശസംഘങ്ങൾക്കു കീഴിൽപെടുന്നവരാണ്. പൊതുവെ ഒരു മതസംഘടനയിലും സജീവാംഗത്വമില്ലാത്ത മുസ്ലീങ്ങൾ പോലും 'സുന്നികൾ' എന്ന് വിശേഷിപ്പിക്കുന്ന ഈ മതവേദിയുടെ ആളുകളായാണ് സ്വയം മനസ്സിലാക്കുന്നത്. സുന്നികളല്ലാത്ത (സമസ്ത സംഘടനകളോട് അഫിലിയേറ്റ് ചെയ്യാത്ത) മറ്റെല്ലാ മതസംഘങ്ങളെയും പുത്തൻവാദമായാണ് (ബിദ്ഇ) പ്രധാന സമസ്തക്കാരായ എ.പി.വിഭാഗവും ഇ.കെ.വിഭാഗവും വിശ്വസിക്കുന്നതും പ്രചരിപ്പിക്കുന്നതും. പൊതു മുസ്ലീം പ്രശ്നങ്ങളിൽ പോലും പരസ്പരം ചേരാത്ത നിലപാടുകൾ നിലനിൽക്കെതന്നെ മുസ്ലീം ഐക്യത്തിനുവേണ്ടിയുള്ള വലിയ ചർച്ചകൾ കാലങ്ങളായി ഈ മതസംഘടനകൾക്കിടയിൽ സജീവമാണ്.

അതോടൊപ്പം രക്തച്ചൊരിച്ചിൽ വരെ എത്തുന്ന സംഘട്ടനങ്ങളും ഈ മതഗ്രൂപ്പുകൾ തമ്മിലുണ്ടാകാറുണ്ട്. ആദർശപരമായുള്ള അവരുടെ വാദപ്രതിവാദങ്ങളും അവ വിശദീകരിക്കുന്ന വഅദ്(പ്രസംഗ)പരമ്പരകളും സമ്മേളനങ്ങളും മതകഥകളുടെ അവതരണങ്ങളായ ഇസ്ലാമിക കഥാപ്രസംഗ വേദികളും നേർച്ചകളും ഉറൂസുകളും വരെ ഈ മതസംഘടനകളുടെ നേതൃത്വത്തിലും ആശീർവാദത്തിലും ജനപ്രിയ ആഘോഷങ്ങളായി നടന്നുവരുന്നു.

നേരത്തേ സൂചിപ്പിച്ച പാരമ്പര്യ ഇസ്ലാമിക ഗ്രൂപ്പുകളായ 'സമസ്ത' സംഘടനകൾ ഇത്തരം ബഹുജന ആനന്ദങ്ങളെയൊന്നും പ്രായോഗികതലത്തിൽ നേരിടുകയോ എതിർക്കുകയോ ഇല്ല എന്നതാണ് വാസ്തവം. സാമുദായിക രാഷ്ട്രീയ പാർട്ടികളുടെയും മതേതര പാർട്ടികളുടെ സാമുദായിക പിന്തുണയുടെയും ശക്തമായ സ്വാധീനം ഇത്തരം ജനക്കൂട്ട ആഘോഷങ്ങൾക്ക് പിന്നിലുണ്ട് എന്നതിനാൽ കേവലം ആശയതലത്തിലല്ലാതെ പ്രയോഗിക തലത്തിൽ അതിനെ നേരിടുന്നതിൽ പാരമ്പര്യ ഇസ്ലാമിക സംഘടനകൾ പ്രതിസന്ധിയിലാണുതാനും. നേർച്ചകളോടനുബന്ധിച്ച് നടക്കുന്ന ആനച്ചമയങ്ങൾ, ശിങ്കാരിമേളങ്ങൾ, വിപണന കാർണിവലുകൾ, ജനങ്ങൾ കൂട്ടംകൂട്ടമായി ഒഴുകിനിറയുന്ന തെരുവ് ആഘോഷങ്ങൾ ഒക്കെയും ബഹുജനമുസ്ലീങ്ങളുടെ കൂട്ടായ പങ്കാളിത്തത്തോടെത്തന്നെ നടന്നുവരുന്നു. എന്നാൽ സമസ്ത സംഘടനകൾ ഇസ്ലാമികാദർശത്തിന് പുറത്തുനിർത്തുന്ന പുരോഗമനാത്മക സ്വഭാവമുള്ള മുസ്ലീം സംഘങ്ങളാകട്ടെ, ഇത്തരം ജനപ്രിയ ആഹ്ലാദങ്ങളെ അനിസ്ലാമികമെന്ന് ആക്ഷേപിക്കുകയും അത് മതത്തിൽ നിന്നുള്ള വ്യതിയാനമാണെന്ന് പ്രഖ്യാപിക്കുകയും ചെയ്യുകയുമാണ് പതിവ്. അനാചാരം, പുത്തൻനിർമ്മിതി, അന്യമതസ്വാധീനം എന്നിവയാണ് ഈ ആഘോഷങ്ങളിൽ അവർ കാണുന്ന പ്രത്യയശാസ്ത്ര പ്രശ്നങ്ങൾ. ഇത്തരം മുസ്ലീം ജനപ്രിയ ആഘോഷങ്ങളിൽ അന്യസമുദായാംഗങ്ങളും പലപ്പോഴും സജീവമായി പങ്കെടുക്കാറുണ്ട് എന്നതും പ്രധാനമാണ്. മലപ്പുറം നേർച്ചയിലെ തട്ടാന്മാരുടെ പെട്ടിവരവ്, കോട്ടക്കൽ പള്ളിയിലെ പ്രസാദവിതരണം തുടങ്ങിയ പല

അടയാളങ്ങളും ഈ സാംസ്കാരിക സമന്വയത്തെ സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തുന്നു. അങ്ങനെ ഈ മതാത്മക ജനപ്രിയത പൊതുജനപ്രിയ സംസ്കാരത്തെ നിർണയിക്കുകകൂടി ചെയ്യുന്നുണ്ട്.

അതിന്റെ ഉത്തമമായ ഉദാഹരണമാണ് മാപ്പിളപ്പാട്ടുപോലെയുള്ള ഒരു മുസ്ലീം സാമുദായിക കലാരൂപവും സാഹിത്യവും എല്ലാ മതക്കാരുടെയും ആസ്വാദനത്തിലെ പ്രധാന വിഭവമായി മാറിയത്. ഒരു കാലത്ത് മുസ്ലീം സമുദായത്തിന്റെ അനുഷ്ഠാനങ്ങളുടെയും ആഖ്യാനങ്ങളുടെയും ഭാഗമായ മാലപ്പാട്ടുകളിൽ നിന്നും മദ്ഹ് കീർത്തനങ്ങളിൽ നിന്നുമാണല്ലോ മാപ്പിളപ്പാട്ടിന്റെ പിറവി. മോയിൻകുട്ടി വൈദ്യരുടെ രചനകളിൽ പലതും 'പാടിപ്പറയൽ' എന്ന കഥാപ്രസംഗ ശൈലിയിലുള്ള ഇസ്ലാമിക കഥാവതരണ വേദികൾക്കായി ഉപയോഗിക്കപ്പെട്ടതാണ്. പടപ്പാട്ടുകളും കിസ്സപ്പാട്ടുകളും അങ്ങനെയാണ് ജനകീയമായി മാറിയത്. ഗൃഹാങ്കണങ്ങളിൽ കുടുംബ ചടങ്ങുകളോടനുബന്ധിച്ച് നടത്തിയിരുന്ന കൈകൊട്ടിപ്പാട്ടാണ് ഒപ്പനയായി രൂപപരിണാമം വരുത്തി അരങ്ങത്ത് അവതരിപ്പിക്കപ്പെട്ടത്. ഇന്നത്തെ ചേലിലുള്ള ഒപ്പന മലപ്പുറത്ത് ഇത്രയും പ്രസിദ്ധമാകുന്നത് എഴുപതുകൾക്ക് ശേഷം മാത്രമാണ് എന്നതാണ് വാസ്തവം.

അതോടൊപ്പം ഹിന്ദുമതത്തിന്റെ പൊതുവായ ഏതാണ്ടെല്ലാ മതാഘോഷങ്ങളിലും ഈ സാമാന്യ മുസ്ലീം ജനക്കൂട്ടവും അനുവാദമുള്ള അത്രയും പങ്കെടുക്കാറുണ്ട്. പൂരം മുതൽ പൂരക്കളിവരെ ഇത്തരം ബഹുമുസ്ലീം പങ്കാളിത്തം കാണാം. മലപ്പുറത്ത് സവിശേഷമായി ഇപ്പോഴും നിലനിൽക്കുന്ന മതസൗഹാർദത്തിന് പ്രധാന കാരണവും ഈ കൂട്ടായ്മകളാണ്. കളിയാട്ടക്കാവ് ഉത്സവം പോലെ മലപ്പുറം ജില്ലയിലെ ചില ദലിത് ക്ഷേത്രാഘോഷങ്ങളിൽ മുസ്ലീം പള്ളിയിൽ നിന്നുള്ള ദക്ഷിണയും വഴിപാടും സ്വീകരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നുണ്ട്. ഇങ്ങനെ മുസ്ലീങ്ങൾ ഹൈന്ദവാഘോഷങ്ങളിൽ പങ്കുപറ്റുന്നതിനെ ബഹുദൈവാ രാധനയോട് ബന്ധപ്പെടുത്തി നേരത്തേ പറഞ്ഞ പുരോഗമന സംഘടനകൾ മതാത്മകമായ അടിസ്ഥാനങ്ങളുന്നയിച്ച് തള്ളിക്കളയുകയാണ് ചെയ്യുക. ഇക്കാര്യത്തിൽ സലഫി സംഘടനകൾ കടുത്ത മതനിലപാടുകളുള്ളവരാണ്.

സംഘടനകൾ തമ്മിലുള്ള ഈ വാദപ്രതിപാദങ്ങൾ പോലും ജനകീയമായ ഉത്സവച്ഛായയിലാണ് അരങ്ങേറുക എന്നതാണ് രസകരം.

മതാത്മകമായ വ്യത്യസ്തതകൾ വെച്ചുപുലർത്തുമ്പോഴും മലപ്പുറത്തെ ദലിത് ജനവിഭാഗങ്ങളുടെയും മാപ്പിളമാരുടെയും കലാരൂപങ്ങളിലും സാമൂഹിക ഗാർഹിക ആചാരങ്ങളിലും മാമൂലുകളിലും കാണുന്ന വലിയ സാമ്യങ്ങൾ പരിശോധിക്കപ്പെടേണ്ടതുണ്ട്. ദലിത് സംഘകലയായ ചവിട്ടുകളിയിൽ (ചെറുമൻ കളി) മമ്പുറം തങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള പ്രകീർത്തനങ്ങൾ ഇപ്പോഴും പാടാറുണ്ട്. മാപ്പിളകലകളായ കോളാമ്പിപ്പാട്ടിലെയും വട്ടപ്പാട്ടിലെയും പല ഗാനങ്ങളും തമിഴ് കലർന്ന പ്രാചീന പുലവർ കീർത്തനങ്ങളാണ്.

(2) ബഹുജന കൂട്ടായ്മകൾ

നേരിട്ട് മതത്തിന്റെ കൈകാര്യകർതൃത്വമില്ലാത്ത ജനകീയ സംസ്കാര മേഖലകളാണ് രണ്ടാമത്തെ ഇനം. കായികവും പൊതുവുമായ ആനന്ദ രംഗങ്ങളാണവ. മലപ്പുറത്തെ കായികവിനോദങ്ങളിൽ ഏറ്റവും അധികം മലപ്പുറത്തും പ്രകടിപ്പിക്കുന്നവ കാളപൂട്ടും കാൽപന്തുകളിയുമാണ്. ഏരു(കാലി)കളുടെ നാടായതുകൊണ്ടാണ് 'ഏറനാട്' എന്ന ദേശനാമമുണ്ടായതെന്ന നിഗമനം സാധുവാണ്. പണ്ടേ കൃഷിയും കാലിവളർത്തലും പ്രധാന ഉപജീവനമാർഗമായതിനാൽ കാളകളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ആഘോഷങ്ങളും മത്സരങ്ങളും മലപ്പുറത്ത് കാലങ്ങൾക്ക് മുമ്പേ ഉണ്ടായിരിക്കാനും വഴിയുണ്ട്. കൃഷിക്കണ്ടങ്ങളിൽ തുലാം, വൃശ്ചിക മാസങ്ങളിൽ വയലുകൾ കൃഷിക്ക് സജ്ജമാക്കാൻ പൂട്ടിയൊരുക്കുന്ന വേളയിലാണ് പണ്ടുകാലത്ത് ഈ കാളയോട്ടവിനോദം നടന്നിരുന്നത്. ഇന്ന് അത് പ്രത്യേകം സജ്ജമാക്കിയ കാളപൂട്ട് കളങ്ങളിൽ വമ്പിച്ച ജനപങ്കാളിത്തത്തോടെ നടക്കുന്നു. മത്സരത്തിനുവേണ്ട കാളകളെ തയാറാക്കുന്നതും മെരുക്കിയെടുക്കുന്നതും ഈ ജനകീയ മത്സരത്തിന്റെ ഭാഗമാണ്.

വെള്ളപ്പട്ടാളക്കാരാണ് മാപ്പിളമാരെ കാൽപന്തുകളി പഠിപ്പിച്ചത്. മലപ്പുറത്തെ കവാത്തുപറമ്പിൽ ബ്രിട്ടീഷ് ഉദ്യോഗസ്ഥരുടെ കാൽപന്തുകളിയുടെ കാഴ്ചക്കാരായിരുന്ന മാപ്പിളമാർ പിന്നെപ്പിന്നെ അവരോടൊപ്പം ചേർന്ന് കളിപഠിച്ച്

സായിപ്പുകാരെത്തന്നെ തോൽപിച്ച കഥ പഴമക്കാർ ഇപ്പോഴും വീരേതിഹാസ ചാരുതയോടെ വർണ്ണിക്കാറുണ്ട്. ഖിലാഫത്ത് പടയിൽ തോൽവിയടഞ്ഞ പിതാക്കളുടെ ആദ്യ പിന്മുറക്കാർ ഫുട്ബാൾ പടയിൽ വെള്ളക്കാരെ തോൽപിച്ചു വിട്ടതിൽ ചരിത്രത്തിന്റെ ഗൂഢമായ രസക്കളി കാണാം. ലോകകപ്പ് മുതൽ ക്ലബ് ഫുട്ബാൾ മത്സരങ്ങൾ വരെ മലപ്പുറത്തെ തെരുവുകളിൽ ഇന്ന് ഓളങ്ങളുണ്ടാക്കുന്നു. സെവൻസ് മൈതാനങ്ങളിൽ രാവും പകലും കൃത്രിമവെളിച്ചത്തിൽ കളിനടക്കുന്നത് കാണാൻ ആയിരങ്ങൾ ഒഴുകിയെത്തുന്നു. കളിയുടെ ആവേശം മൺമൈതാനത്തുനിന്ന് 'ടർഫ് കോർട്ടി' ലേക്ക് മാറ്റിനട്ടതാണ് മലപ്പുറത്തിന്റെ പുതിയ ഫുട്ബാൾ അധ്യായം. ഗ്രൗണ്ടിനുചുറ്റും ഒരു പന്തിന്റെ പാച്ചിലിൽ ശ്രദ്ധിച്ച് കണ്ണുംനട്ടിരിക്കുന്നു നാനാവിധ ജനങ്ങൾ ഒരാരവത്തിന്റെ ഭാഗമായി മാറുന്ന സാമൂഹിക പുനഃക്രമീകരണമാണ് പന്തുകളി സൃഷ്ടിക്കുന്നത്. സംഘടനാപരമായ വിഭാഗീയതകൾക്കും മത-ജാതി വിഭജനങ്ങൾക്കും അപ്പുറമുള്ള ഒരു കൂട്ടായ്മ ഈ കളിക്കളങ്ങൾ സ്വരൂപിച്ചുവെക്കുന്നു.

മലപ്പുറത്തിനുകൂടി സജീവ പങ്കാളിത്തമുള്ള കേരളത്തിന്റെ തനത് ആയോധനകലയായ കളരിപ്പയറ്റിനും കോൽക്കളി എന്ന മാപ്പിള കലാരൂപത്തിനും തമ്മിൽ അവതാരമുറയിലും ശരീരഭാഷയിലും ബന്ധം കാണാം. കോഴിക്കോടൻ കോൽക്കളി താളത്തിൽ നിന്ന് അൽപ്പം മുറുകിയതും അഭ്യാസവഴക്കങ്ങൾ കൂടുതലുള്ളതുമാണ് കോൽക്കളിയുടെ മലപ്പുറം ശൈലി എന്ന നിരീക്ഷണവും ഉണ്ട്.

മലപ്പുറത്തിന്റെ മതേതരമായ ജനപ്രിയതയെ പരിപോഷിപ്പിക്കുന്ന മറ്റൊരു ആനന്ദവേദിയാണ് പൊതു കാർണിവലുകളും ചന്തകളും. നേരത്തേ മതാഘോഷങ്ങളുടെ ഭാഗമായ നേർച്ചകളോടും ഉത്സവങ്ങളോടും അനുബന്ധിച്ചുണ്ടായിരുന്ന ഈ ജനകീയ ചന്തകൾ ഷോപ്പിങ് ഫെസ്റ്റിവലുകളായി മാറിയത് ഗൾഫ് സ്വാധീനവും അതുണ്ടാക്കിയ സാമ്പത്തിക സുസ്ഥിരതയും കൊണ്ടാണ്. ജനങ്ങളുടെ ഉപഭോഗശേഷി (പർച്ചേസ് കപ്പാസിറ്റി) വർധിച്ചതും വീടകങ്ങളിൽ നിന്ന് സ്ത്രീകൾ പുറത്തിറങ്ങുന്ന സാമൂഹിക സാഹചര്യം കൂടുതലായതും ഈ ഷോപ്പിങ് ആഘോഷങ്ങൾ പട്ടണങ്ങളിൽ വ്യാപകമാക്കി.

(3) കേൾവി യന്ത്രങ്ങളും കാഴ്ച യന്ത്രങ്ങളും

സാങ്കേതികവും സാർവ്വലൗകികവുമായ ജനപ്രിയ സംസ്കാരത്തിന്റെ മേഖലകളെ മലപ്പുറത്തിന്റെ പൊതുമനസ്സ് എങ്ങനെയാണ് സ്വീകരിച്ചത് എന്ന പരിശോധനയാണ് മൂന്നാമത്തേത്. ആധുനികതയെയും സാങ്കേതികവിദ്യയെയും മലപ്പുറത്തെ ജനത എപ്പോഴും ആഹ്ലാദപൂർവമാണ് ആനയിച്ചത് എന്ന് 'തീവണ്ടിച്ചിന്ത്' എന്ന, മോയിൻകുട്ടി വൈദ്യർ രചനയെ മുൻനിർത്തി ഡോ.ഹിക്മത്തുല്ല നടത്തിയ സാമൂഹികനിരീക്ഷണങ്ങൾ പ്രസക്തമാണ്. മാപ്പിളമാരുടെ വീടകങ്ങളിലേക്ക് എത്തിനോക്കിയ ആദ്യ സാങ്കേതിക ജനകീയ ഉപകരണം റേഡിയോ ആണ്. 1943-ൽ തിരുവനന്തപുരം റേഡിയോ നിലയം സ്ഥാപിക്കുന്ന കാലത്ത് മലപ്പുറത്തെ ജനങ്ങളിൽ ആർക്കെങ്കിലും റേഡിയോ ഉണ്ടായിരുന്നുവെങ്കിൽ അവർ ശ്രവിച്ചിരിക്കുക, ഒരുപക്ഷേ മദിരാശി നിലയത്തിൽ നിന്ന് പുറത്തുവിടുന്ന മലയാളം പരിപാടികളായിരിക്കണം. മലപ്പുറത്ത് റേഡിയോ വ്യാപകമാകുന്നത് അവരുടെ പ്രവാസ ചരിത്രത്തിന്റെ തുടക്കകാലത്താണ്. മുംബൈ മുതൽ സിംഗപ്പൂർ വരെ ദേശങ്ങളിലേക്ക് പട്ടാളക്കാരായും കച്ചവടക്കാരായും നാടുവിട്ട മാപ്പിളമാരാണ് ഈ അത്ഭുത പാട്ടുയന്ത്രവുമായി മലപ്പുറത്ത് ആദ്യമായി വണ്ടിയിറങ്ങിയത്. ഈ ട്രാൻസിസിസ്റ്റർ റേഡിയോ വളരെ വേഗം കാസറ്റുകളിലൂടെ കേൾക്കാവുന്ന ടേപ്പ് റെക്കോഡർ പാട്ടുയന്ത്രത്തിലേക്ക് വഴിമാറി. ഓഡിയോ ഗാനങ്ങളുടെ പുതിയ വിപണിയും ആവിഷ്കാരവും ജനപ്രിയതയുടെ പ്രധാന മേഖലയായി മാറി. മാപ്പിളപ്പാട്ടുകളുടെ പ്രചാരവും ആസ്വാദനവും കേരളത്തിനുപുറത്തേക്കും നീണ്ടു.

കടലിനോടും കപ്പൽചൊരുക്കിനോടും മല്ലിട്ട് അറബ്നാടുകളിലേക്ക് പൊന്നുതേടിപ്പോയ പ്രവാസികളുടെ ആദ്യ തലമുറതന്നെ കേൾവിയുടെ ആ ആനന്ദങ്ങളെ കാഴ്ചയുടെ പുതുലോകത്തിലേക്ക് കയറ്റിവിട്ടു. സിനിമാ കൊട്ടകകളിലൂടെയാണ് കാഴ്ചയുടെ ആഘോഷങ്ങൾ മലപ്പുറം ആദ്യഘട്ടത്തിൽ സ്വീകരിക്കുന്നത്. മതാത്മകമായ വിലക്കുകളെയെല്ലാം മറികടന്ന് മലപ്പുറത്തിന്റെ ആസ്വാദനത്തിന്റെ നേർകാഴ്ചകൾ പട്ടണങ്ങളിലെ ടാക്കീസുകളിലേക്ക് ഒഴുകിയെത്തി. മലയാള സിനിമയുടെ ആദ്യകാലം മുതലേ മലബാറിലെ മുസ്ലീം

പ്രേക്ഷകരെ ഉന്നംവെച്ച പാട്ടുരംഗങ്ങളും ഹാസ്യകഥാപാത്രങ്ങളും ജനപ്രിയസിനിമകളുടെ ചേരുവകളായി.

1982 ൽ മലപ്പുറത്തും ദൂരദർശന്റെ പ്രക്ഷേപണമെത്തി. ഏതൊരു ജനപദത്തിലുമെന്നപോലെ ടെലിവിഷൻ മലപ്പുറത്തിന്റെയും കാഴ്ചയുടെയും അഭിരുചികളുടെയും ചിത്രം മാറ്റിവരച്ചു. മതവേദികൾ നിർണയിച്ച കാഴ്ചയുടെ അതിരുകൾ മാപ്പിള സംസ്കാരത്തിൽ ടെലിവിഷൻ വിശാലമാക്കി. മലപ്പുറത്ത് അന്നേവരെ ജനപ്രിയമല്ലാതിരുന്ന ക്രിക്കറ്റ് പോലുള്ള പുറംകളികളെ അത് ജനകീയമാക്കി മാറ്റി. രാമായണത്തിലെയും മഹാഭാരതത്തിലെയും കഥകൾ കുട്ടികൾക്ക് മനഃപാഠമായി. ഹിന്ദി ഇഷ്ടവിഷയമായി. തൊണ്ണൂറുകളുടെ അവസാനത്തിൽ മതപ്രസംഗവേദികളിൽ നിന്ന് മതപ്രബോധന പ്രസംഗങ്ങൾ സീഡി വട്ടത്തിലേക്ക് ചുവടുവെക്കുകയും തെരുവിൽ നടന്നിരുന്ന മതവാദ പ്രതിവാദങ്ങൾ പലരൂപത്തിലും വീട്ടിനകത്തേക്ക് പ്രവേശിക്കുകയും ചെയ്തു. മലപ്പുറത്തുനിന്ന് ആരംഭിച്ച് കേരളമാകെ പടർന്നു പിടിച്ച 'ഹോം സിനിമ' എന്ന പുതിയ ദൃശ്യരൂപം മലയാളികളുടെ കാഴ്ചയുടെ ശീലങ്ങളെപ്പോലും പുനർനിർണയിച്ചു. വീഡിയോ ആൽബങ്ങളിലൂടെ പുതുമാപ്പിള തലമുറയുടെ അഭിരുചികൾ പഴയകാല പ്രണയ മാപ്പിളപ്പാട്ടുകളെ കാഴ്ചപ്പെടുത്തി. ഇന്റർനെറ്റ് വ്യാപകമായപ്പോഴേക്കും മാപ്പിള എന്ന സാമുദായിക സവിശേഷത ഏറെക്കുറെ അലിഞ്ഞില്ലാതെയായി കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. പുതിയ വാർത്താവിനിമയ സാമൂഹിക മാധ്യമങ്ങൾ സൃഷ്ടിച്ച ആഗോള മനുഷ്യരിൽ അവശേഷിക്കുന്ന മാപ്പിളത്തങ്ങൾ ട്രോളുകളിലും യുട്യൂബ് വീഡിയോകളിലും പരമാവധി പ്രകടിപ്പിച്ച് മലപ്പുറത്തിന്റെ ജനപ്രിയത ഒഴുകിപ്പരക്കുന്നു.

(4) പച്ചകുത്തിയ പാടുകൾ

പച്ചകുത്തിയപോലെ സമൂഹ ശരീരത്തിൽ എപ്പോഴും അവശേഷിക്കുന്ന ചില തനിമകളുണ്ട്. മലപ്പുറം മാപ്പിളയുടെ എത്ര മായ്ച്ചാലും മായാത്ത പ്രസ്തുത അടയാളങ്ങളാണ് നാലാമത്തേത്. ഭാഷ, ഭക്ഷണം, ഫാഷൻ, എടുപ്പ്, ഉടുപ്പ് തുടങ്ങി ഒരു സവിശേഷ ദേശം എന്ന നിലയിലും സമുദായം എന്ന നിലയിലും മാപ്പിളമാർ പുലർത്തുന്ന സാംസ്കാരിക വ്യതിയാനങ്ങളാണ് അവ. ആദ്യം പറഞ്ഞ മൂന്ന്

സാംസ്കാരിക സവിശേഷതകളും ഈ നാലാമത്തെ ജനകീയ സംസ്കാര മേഖലയെ സ്വാധീനിക്കുകയും നിർണയിക്കുകയും ചെയ്യും. ദേശത്തിന്റെ പ്രകടനം എന്ന നിലക്ക് പ്രാദേശിക സ്വത്വം ഏറ്റവുമധികം വെളിപ്പെടുകയും ഈ ഘടകങ്ങളിലാണ്. സാംസ്കാരിക മേൽക്കോയ്മ (കൾച്ചറൽ ഹെജിമണി) ഏറ്റവും പ്രവർത്തനനിരതമാകുന്നതും അവിടെത്തന്നെ. മറ്റൊരു ദേശവുമായുള്ള വ്യത്യസ്തതകൾ ആശ്രയിച്ചു നിൽക്കുന്നതും ഈ സാമൂഹിക ഘടകങ്ങളെത്തന്നെയാണ്.

അതിൽ ഏറ്റവും പ്രധാനം വാമൊഴിതന്നെ. സംസ്കാരത്തിലും ചരിത്രത്തിലും ഏറെ ആഴത്തിലുള്ള വേരുകൾ മാപ്പിളവാമൊഴിക്ക് ഉണ്ട്. അറബിഭാഷയുടെയും ഇസ്ലാമിക വിശ്വാസങ്ങളുടെയും നേരിട്ടുള്ള സ്വാധീനം മാപ്പിളവാമൊഴിയിൽ കാണാം. മലപ്പുറത്തിനുമാത്രം സവിശേഷമായ പഴഞ്ചൊല്ലുകൾ, പ്രയോഗങ്ങൾ, വാമൊഴി പദാവലി എന്നിവ ശേഖരിക്കാനും അവ വിശകലനം ചെയ്യാനുമുള്ള ശ്രമങ്ങൾ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. മലപ്പുറത്തെ മുസ്ലീങ്ങളുടെ രാഷ്ട്രീയവും മതപരവുമായ ഏതൊരു അനക്കങ്ങളെയും പ്രതിഫലിപ്പിക്കാൻ മാത്രം മാപ്പിള വാമൊഴി ശക്തമാണ്. ഉച്ചാരണപരമായ അതിന്റെ സവിശേഷതകളിലാണ് പലഭാഷാശാസ്ത്ര പണ്ഡിതരും ശ്രദ്ധിച്ചിട്ടുള്ളത്. എന്നാൽ അതിന്റെ ആന്തരിക ഘടനയിലെ മാപ്പിളസ്വത്വത്തെ വിശകലനം ചെയ്യാനുള്ള ഗവേഷണങ്ങൾ ഇനിയും മുന്നോട്ടു പോകേണ്ടതുണ്ട്. മാപ്പിള ഫലിതങ്ങളുടെ മലപ്പുറം വർത്തമാനം കൂറെക്കൂടി സ്വത്വസൂചനകൾ ഉള്ളതാണ്.

മലപ്പുറത്തെ സ്ത്രീകളുടെ വസ്ത്രധാരണം, വിവാഹപ്രായം, വരന്റെ പ്രായം, ബഹുഭാര്യാത്വം, മൊഴിചൊല്ലൽ, വിദ്യാഭ്യാസം, സംസാരം, ഭക്ഷണപ്രിയത, ആരോഗ്യ സമീപനം തുടങ്ങിയവയെയൊക്കെ അപരസ്ഥാനത്ത് നിർത്തിയാണ് കേരളത്തിലെ രാഷ്ട്രീയ സാംസ്കാരിക മണ്ഡലങ്ങൾ ഏറ്റെടുത്തത്. പ്രാദേശികമായ ഒരു സംസ്കാര സവിശേഷത എന്ന നിലക്ക് അവയെ സമീപിക്കാനോ വിശകലനം ചെയ്യാനോ സന്നദ്ധമാകാത്തവിധം, ഈ ലേഖനത്തിന്റെ തുടക്കത്തിൽ സൂചിപ്പിച്ച മലപ്പുറംപേടി പല രംഗത്തും ഇപ്പോഴും നിലനിൽക്കുന്നു എന്നുതന്നെയാണ് സത്യം. പുരോഗമന പ്രസ്ഥാനങ്ങളുടെയും

സാംസ്കാരിക സംഘങ്ങളുടെയും നേതൃത്വത്തിൽ മലപ്പുറം ജില്ലയിൽ നടന്ന പല പരിപാടികളും ഈ മലപ്പുറം ഭയം വർധിപ്പിക്കാൻ ഏറെ സഹായിച്ചിട്ടുണ്ട് എന്ന വാസ്തവം നിഷേധിക്കാവുന്നതല്ല. മറ്റൊരു ജില്ലയിലായിരുന്നെങ്കിൽ ഒരു സാംസ്കാരിക വിഷയമേ ആകുമായിരുന്നില്ല എന്നു തോന്നാവുന്ന സംഭവങ്ങളെ ഏറ്റെടുത്ത് മഹാവിപത്ത് എന്ന മട്ടിൽ അവതരിപ്പിക്കുന്നതിലെ രാഷ്ട്രീയ യുക്തിയാണ് ഇത്തരം അജണ്ടകളിൽ പ്രാധാന്യമർഹിക്കുന്നത്. അതോടൊപ്പം മലപ്പുറത്തെ ജനകീയ സംസ്കാരത്തിലെ പ്രതിലോമപരമായ അംശങ്ങളെ പരിഹരിക്കുന്നതിൽ മതനേതൃത്വത്തിന്റെ അലസവും അശ്രദ്ധവുമായ സമീപനങ്ങളും വിമർശിക്കപ്പെടേണ്ടതുണ്ട്. ഭൂരിപക്ഷം മലപ്പുറത്തുകാരും വോട്ടുകുത്തുന്ന സാമുദായിക പാർട്ടിയും അതിന്റെ അനുബന്ധമതസംഘടനയും അവരുടെ സമാന്തര മതസംഘടനയും ഇസ്ലാമിസ്റ്റ് ഗ്രൂപ്പുകളും സലഫികളും അടക്കം ഈ ദേശത്തെയും അതിന്റെ സാംസ്കാരിക ഘടനയെയും കുറെക്കൂടി ശ്രദ്ധയോടെ മനസ്സിലാക്കേണ്ടതുണ്ട് എന്നാണ് ഫലശ്രുതി.

മാധ്യമം,
25 ഫെബ്രുവരി 2019.

FOCUS

ഭാരതീയ സമുദ്ര ആവാസവ്യവസ്ഥയും ജൈവവൈവിധ്യവും

കെ.കെ.ജോഷി, സേതുലക്ഷ്മി എം., വർഷ എം. എസ്.

ഭാരതത്തിന്റെ അതിവിശാലമായ സമുദ്രതീരവും അതിൽ ഉൾപ്പെടുന്ന ജീവികളും അതിപുരാതന കാലം മുതൽക്കെ നമ്മെ അതിശയിപ്പിച്ചിരുന്നു. കൗടില്യന്റെ അർത്ഥശാസ്ത്രം മുതൽ അടുത്ത കാലത്തിറങ്ങിയിട്ടുള്ള ശാസ്ത്രീയ ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ വരെ ഭാരതത്തിന്റെ അതിസമ്പന്നമായ സമുദ്ര വിഭവങ്ങളുടെ ഉപയോഗം, സംരക്ഷണം തുടങ്ങിയ വിഷയങ്ങളെപ്പറ്റി ശാസ്ത്രീയമായി പ്രതിപാദിച്ചിരിക്കുന്നു. ഇന്ത്യൻ സമുദ്രതീരം ഗുജറാത്തിലെ കച്ച് മുതൽ ബംഗാളിലെ സുന്ദർബൻസ് വരെ ഏകദേശം 6068 കി.മീ. നീളത്തിൽ വ്യാപിച്ചു കിടക്കുന്നു. ഇതു കൂടാതെ ഏകദേശം 572 ദ്വീപ സമൂഹം അടങ്ങിയ ആൻഡമാൻ നിക്കോബാർ പ്രദേശവും 36 ദ്വീപുകൾ ഉൾക്കൊള്ളുന്ന ലക്ഷദ്വീപ് പ്രദേശവും സമുദ്ര ജൈവവൈവിധ്യം കൊണ്ട് സമ്പന്നമാണ്. ഇതിനെല്ലാമുപരി സമുദ്രവുമായി ബന്ധപ്പെട്ടു കിടക്കുന്ന സമൃദ്ധമായ കണ്ടൽക്കാടുകൾ (6756 sq.km), പവിഴദ്വീപുകൾ (1216.6 sq.km), ഓരു ജലതടാകങ്ങൾ, ഉപ്പളങ്ങൾ, കടൽപ്പാറകൾ, മണൽകൂനകൾ തുടങ്ങിയ ആവാസവ്യവസ്ഥകൾ, ഏകകോശ ജീവികളെ മുതൽ സസ്തനികളെ വരെ ഉൾക്കൊള്ളാൻ അനുയോജ്യമാണ്. ഭാരതത്തിന്റെ ജൈവ വൈവിധ്യത്തെപ്പറ്റിയുള്ള ചരിത്രം പരിശോധിക്കുമ്പോൾ ആദ്യമായി പരാമർശം അർഹിക്കുന്നത് മഹാനായ അശോക ചക്രവർത്തിയുടെ കാലഘട്ടമാണ്. അശോക ചക്രവർത്തിയുടെ വളരെ പ്രസിദ്ധമായ ശിലാലിഖിതങ്ങളിൽ നമ്മുടെ ജൈവ വൈവിധ്യത്തെപ്പറ്റിയും അവ സംരക്ഷിക്കേണ്ടതിന്റെ ആവശ്യകതയെപ്പറ്റിയും ശാസ്ത്രീയമായി പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുണ്ട്.

സിന്ധു നദീതട സംസ്കാര കാലഘട്ടത്തിൽ മത്സ്യബന്ധനം ചെയ്തിരുന്നു എന്നതിന് തെളിവുകൾ കിട്ടിയിട്ടുണ്ട്. അക്കാലത്ത് ഉപയോഗിച്ചിരുന്ന ശംഖ് (Turbinella pyrum) ന്റെ അവശിഷ്ടങ്ങൾ പുരാവസ്തു ഗവേഷകർ കണ്ടെത്തിയിട്ടുണ്ട്. ഏകദേശം 18-ാം നൂറ്റാണ്ടിനോടടുത്ത് ഉണ്ടായ ശാസ്ത്ര പുരോഗതിയുടെ ഭാഗമായി ഇന്ത്യയിലും തനതു ജീവിഗണങ്ങളുടെ ശാസ്ത്രീയ വിവരണങ്ങൾ ശേഖരിക്കപ്പെട്ടു തുടങ്ങി. അക്കാലത്ത് പ്രസിദ്ധരായ വിദേശ

ശാസ്ത്ര ഗവേഷകരുടെ പഠന ഫലമായി ഇന്ത്യയിലെ സമുദ്ര ജീവികളുടെ ശാസ്ത്രീയ വിവരങ്ങൾ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. അക്കൂട്ടത്തിൽ ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ടത് കുവിയർ & വാലയൻസിന്റെ വർഗ്ഗീകരണ പുസ്തകം, ഫ്രാൻസിസ് ഡേയുടെ 'ഇന്ത്യയിലെ മത്സ്യങ്ങൾ', അൽക്കോക്കിന്റെ ആഴക്കടൽ മത്സ്യങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള പഠനം, ഹാമിൽട്ടണിന്റെ ശുദ്ധജല മത്സ്യങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള പഠനം, മുതലായവയാണ്. സ്വാതന്ത്ര്യാനന്തരം ഇന്ത്യൻ ശാസ്ത്രജ്ഞരുടെ ഗവേഷണ ഫലമായി നമ്മുടെ ജൈവവിധ്യത്തെപ്പറ്റി നല്ലൊരു വിജ്ഞാന ശേഖരം തന്നെയുണ്ടായി.

ശാസ്ത്രീയ പഠനങ്ങളുടെ വെളിച്ചത്തിൽ പുറത്തു വന്നിരിക്കുന്ന നിഗമനങ്ങൾ എന്തൊക്കെയാണെന്ന് പരിശോധിക്കാം. ഇന്ത്യയിൽ കിട്ടുന്ന മത്സ്യങ്ങളിൽ ഭൂരിഭാഗവും ചെറിയ ജീവിതചക്രമുള്ളവയാണ്. അതായത് 3–5 വർഷം വരെ ജീവിച്ചിരിക്കുന്നത്. നമ്മുടെ തീരപ്രദേശ കടൽ ഭാഗത്ത് മത്സ്യബന്ധനം വളരെയധികം പ്രശ്നങ്ങളെ നേരിട്ടു കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. അവയിൽ പ്രധാനപ്പെട്ടവ മത്സ്യയാനങ്ങളുടെ അനിയന്ത്രിതമായ പെരുപ്പം, കുറഞ്ഞ സാമ്പത്തിക ലാഭം, മത്സ്യബന്ധന ഉപാധികൾക്കും ഇന്ധനത്തിനും വലിയ വില, കുഞ്ഞുമത്സ്യങ്ങളുടെ അനിയന്ത്രിതമായ ശേഖരണം, ശാസ്ത്രീയമായ മാനേജ്മെന്റിന്റെ അഭാവം, ആർക്കും എപ്പോൾ വേണമെങ്കിലും മത്സ്യം പിടിക്കാവുന്ന സ്ഥിതി, ആവാസവ്യവസ്ഥയുടെ മലിനീകരണം, ചില ജാതി മത്സ്യങ്ങളുടെ തിരോധാനം എന്നിവയാണ്. ഇവ മത്സ്യസമ്പത്തിന്റെ നിലനിൽപ്പിനെത്തന്നെ ബാധിക്കുന്നു.

ഈ സന്ദർഭത്തിൽ നമ്മുടെ വിവിധ തരത്തിലുള്ള ആവാസ വ്യവസ്ഥകളായ കണ്ടൽക്കാടുകൾ, പവിഴദ്വീപുകൾ, നദീമുഖങ്ങൾ, തീരദേശ തടാകങ്ങൾ, സമുദ്ര സംരക്ഷിത പ്രദേശങ്ങൾ തുടങ്ങിയവയുടെ ഘടന, സുസ്ഥിരമായ ഉപയോഗം, സംരക്ഷണം തുടങ്ങിയവയെപ്പറ്റി നാം മനസ്സിലാക്കേണ്ടതുണ്ട്.

ഭാരതത്തിലെ കണ്ടൽക്കാടുകൾ

ഭാരതത്തിലെ അതിവിശാലമായ സമുദ്രതീരത്തിനോടടുത്ത് കാണപ്പെടുന്ന മന്നാർ ഉൾക്കടൽ (Gulf of Mannar), കച്ച് ഉൾക്കടൽ (Gulf of Kutch), ലക്ഷദ്വീപ്

(Lakshadeep) ആൻഡമാൻ ദ്വീപുകൾ (Andaman islands) തുടങ്ങിയ സ്ഥലങ്ങളിൽ വിശാലമായ കണ്ടൽക്കാടുകൾ കാണുന്നു. പശ്ചിമ ബംഗാൾ, ഗോവ, കേരളം, തമിഴ്നാട്, കർണ്ണാടകം തുടങ്ങിയ സ്ഥലങ്ങളിൽ കാണുന്ന കണ്ടൽക്കാടുകൾ ജൈവവൈവിധ്യത്തിന്റെ മകുടോദാഹരണങ്ങൾ ആണ്. ഇവിടെ കാണപ്പെടുന്ന വിവിധതരം പവിഴപ്പുറ്റുകൾ, സ്പോഞ്ചുകൾ, അലങ്കാര മത്സ്യങ്ങൾ, ഞണ്ടുകൾ തുടങ്ങിയവ കണ്ടൽ ചെടികളാൽ സംരക്ഷിക്കപ്പെടുന്നു. ഈ കണ്ടൽക്കാടുകൾ മനുഷ്യനു തരുന്ന സേവനം വിലമതിക്കാൻ പറ്റാത്തതാണ്. ഉദാഹരണമായി കടൽത്തീരത്തിന്റെ സംരക്ഷണം, ജീവികളുടെ പ്രജനന സ്ഥാനം, ജീവികൾക്ക് സുരക്ഷിതമായ ആവാസവ്യവസ്ഥ ഒരുക്കൽ, ദേശാടന ജീവികളുടെ താൽക്കാലിക വാസസ്ഥാനങ്ങളാകൽ, ഓക്സിജൻ ഉത്പാദിപ്പിക്കൽ, വിവിധതരം ഭക്ഷണ പദാർത്ഥങ്ങളുടെ ഉറവിടം തുടങ്ങി മനുഷ്യന്റെ നിലനിൽപ്പിനും സുഖകരമായ ജീവിതത്തിനും അത്യന്താപേക്ഷിതമായ പലതും അവ നിർവ്വഹിക്കുന്നുണ്ട്. എന്നാൽ അനിയന്ത്രിതമായ മത്സ്യബന്ധനം, ധാതുഖനനം, ചെളിയെടുക്കൽ, വനനശീകരണം, വ്യവസായവത്ക്കരണം, മനുഷ്യന്റെ പലതരത്തിലുള്ള ഇടപെടലുകൾ തുടങ്ങിയവ ഈ ആവാസവ്യവസ്ഥയുടെ നാശത്തിനും അതുവഴി മനുഷ്യ സമൂഹത്തിന് സാമ്പത്തിക നഷ്ടത്തിനും ഇടയാക്കുന്നു. കണ്ടൽക്കാടുകൾ മനുഷ്യന് ചെയ്തു തരുന്ന സേവന സാമഗ്രികൾ നിലനിർത്തിക്കൊണ്ടുള്ള ഒരു വികസന മുന്നേറ്റത്തിന് മനുഷ്യ സമൂഹം തയ്യാറാകണം. കണ്ടൽക്കാടുകൾ ജൈവവൈവിധ്യത്തിന്റെ കലവറയാണ്. കടൽപശു(Dugong), ബംഗാൾ കടുവ തുടങ്ങി വംശനാശം നേരിടുന്ന ജീവിഗണങ്ങളുടെ ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ട ആവാസവ്യവസ്ഥ കൂടിയാണിവിടം.

ഇത്തരം ആവാസവ്യവസ്ഥയുടെ പ്രധാന കണ്ണികളായ ജീവികളുടെ തിരോധാനം ഭക്ഷ്യശൃംഖലയിൽ വരുത്തുന്ന മാറ്റങ്ങൾ ആവാസവ്യവസ്ഥയുടെ ഘടനയെ തന്നെ മാറ്റി മറിക്കുന്നതിനോടൊപ്പം അതിന്റെ ദൂഷ്യഫലങ്ങൾ മനുഷ്യ സമൂഹത്തെ സാരമായി ബാധിക്കുന്നതിനും കാരണമാകുന്നു.

പവിഴദ്വീപുകൾ

പവിഴം (Coral) കാണപ്പെടുന്നത് പവിഴ ദ്വീപുകളിലാണ് (Coral reefs). പവിഴ ദ്വീപുകളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ആവാസവ്യവസ്ഥകളുടെ സമൃദ്ധമായ ഒരു

വിന്യാസം തന്നെ ഇന്ത്യയിലുണ്ട്. ഗുജറാത്ത്, തമിഴ്നാട്, ആൻഡമാൻ ദ്വീപുകൾ, ലക്ഷദ്വീപുകൾ തുടങ്ങിയ സ്ഥലങ്ങളിൽ വളരെ വിശാലമായ ഒരു പവിഴശേഖരം തന്നെയുണ്ട്. ഉഷ്ണമേഖലയിലെ നിത്യഹരിത വനങ്ങളായിട്ടാണ് പവിഴദ്വീപുകൾ അറിയപ്പെടുന്നത്. ഇന്ത്യയിൽ ഏകദേശം 265 ജനുസ്സുകളിൽപ്പെട്ട പവിഴജീവികൾ കാണപ്പെടുന്നു. ഈ ജീവികൾ ഉൽപ്പാദിപ്പിക്കുന്ന കാൽസ്യം കാർബണേറ്റ് കൊണ്ടാണ് പവിഴദ്വീപുകൾ ഉണ്ടാകുന്നത്. ആകെയുള്ള സമുദ്ര ആവാസ വ്യവസ്ഥയുടെ 0.1% മാത്രമേ പവിഴദ്വീപുകൾ കാണപ്പെടുന്നുള്ളൂ എങ്കിലും അതിശയകരമെന്നു പറയട്ടെ സമുദ്രത്തിലുള്ള ആകെ ജീവികളുടെ 25% കാണപ്പെടുന്നത് പവിഴദ്വീപുകളിലാണ്. പവിഴദ്വീപുകൾ വിവിധ തരത്തിലുള്ള സേവനങ്ങൾ പ്രദാനം ചെയ്യുന്നു. പ്രധാനമായും സമുദ്രതീര സംരക്ഷണം, ഓക്സിജന്റേയും കാർബൺഡയോക്സൈഡിന്റെയും സന്തുലിതാവസ്ഥ നിലനിർത്തൽ, ജീവജാലങ്ങൾക്ക് ആവാസവ്യവസ്ഥ ഒരുക്കൽ തുടങ്ങിയവയാണ് ഇവയിൽ പ്രധാനം. ഏറ്റവും പരിസ്ഥിതി ദുർബ്ബലമായ പവിഴദ്വീപുകൾ നേരിടുന്ന പ്രശ്നങ്ങൾ നിരവധിയാണ്. പ്രകൃതിയിൽ നിന്നും കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനങ്ങളിൽ നിന്നും, മനുഷ്യനിർമ്മിതമായ കാരണങ്ങളിൽ നിന്നും വളരെയധികം ഭീഷണി അവ നേരിടുന്നു. കുഴിയെടുക്കൽ, നികത്തൽ, റോഡു നിർമ്മാണം, തുറമുഖം, ഫാക്ടറികൾ തുടങ്ങിയവയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട നിർമ്മാണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ എന്നിവ മൂലം പവിഴദ്വീപുകൾക്ക് നാശം സംഭവിക്കുന്നു. പവിഴങ്ങൾക്ക് സംഭവിക്കുന്ന വിവിധതരം രോഗങ്ങൾ, ആഗോളതാപനം മൂലമുള്ള പ്രശ്നങ്ങൾ തുടങ്ങിയവ അവയുടെ നാശത്തിനു വഴിയൊരുക്കുന്നു. പവിഴങ്ങളെ ആക്രമിക്കുകയും ഭക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന അകാന്തസ്റ്റർ പ്ലാൻസി എന്ന ഒരിനം നക്ഷത്രമത്സ്യവും ഇവയുടെ നാശത്തിനിടയാക്കുന്നു.

നദീതടമുഖ ആവാസ വ്യവസ്ഥ (Estuarine Ecosystem)

ചെറുതും വലുതുമായ നദികളാൽ സമൃദ്ധമാണ് ഇന്ത്യൻ ഉപഭൂഖണ്ഡം. വലിയ നദികൾ 14 എണ്ണവും, 44 ഇടത്തരം നദികളും, 162 ചെറിയ നദികളും ഉൾപ്പെടുന്നതാണ് വിപുലമായ ജല ആവാസവ്യവസ്ഥ. ഈ നദികളെല്ലാം കൂടി 53 നദീതടമുഖങ്ങൾ നമുക്ക് പ്രദാനം ചെയ്യുന്നു. ഈ നദീതടമുഖങ്ങൾ വിവിധ

ഇനം സസ്യ-ജന്തു ജീവജാലങ്ങൾ കൊണ്ട് സമൃദ്ധമാണ്. സമുദ്രത്തിനും ശുദ്ധജലത്തിനും ഇടയിലുള്ള ഈ പ്രത്യേക മേഖല നിർവ്വഹിക്കുന്ന ജൈവ പ്രവർത്തനം ഇല്ലാത്ത ഒരവസ്ഥയെപ്പറ്റി ആലോചിക്കുക അസാദ്ധ്യമാണ്. അത് സമുദ്ര ജലത്തിലേയും ശുദ്ധജലത്തിലേയും വളരെയധികം ജീവജാലങ്ങളുടെ നിലനിൽപ്പിനെത്തന്നെ ബാധിക്കും. മത്സ്യങ്ങൾ ഉൾപ്പെടെ മറ്റു സമുദ്രജീവികളുടെ സ്വാഭാവികമായ ജന്മസ്ഥലവും, വാസസ്ഥലവുമാണിവിടം. ദേശാന്തരഗമനം ചെയ്യുന്ന സമുദ്രജീവികളുടെ സ്വാഭാവികമായ ഇടത്താവളമാണ് ഈ മേഖല.

കായലുകൾ

സമുദ്ര ജൈവവൈവിധ്യത്തിന് വളരെയധികം ബന്ധപ്പെട്ടു കിടക്കുന്ന പരസ്പരം അനുപൂരകങ്ങളായ ആവാസവ്യവസ്ഥയാണ് കായലുകൾ. ഇന്ത്യൻ സമുദ്ര തീരത്ത് സ്ഥിതി ചെയ്യുന്ന 17 കായലുകൾ സസ്യജീവിഗണങ്ങളാൽ സമൃദ്ധമാണ്. സമുദ്രത്തിലേക്കുള്ള ജീവികളുടെ ദേശാന്തരഗമനവും തിരിച്ച് കായലിലേക്കുള്ള യാത്രയും ജീവികളുടെ ജീവിതചക്രം പൂർത്തീകരിക്കുന്നതിന് അത്യാവശ്യമാണ്. കായലുകളിൽ തന്നെ ഒറീസ്സയിലെ ചിൽക്കാ തടാകം, തമിഴ്നാട്ടിലെ പുലിക്കാട്ട് തടാകം, കേരളത്തിലെ വേമ്പനാട്ടു കായൽ, അഷ്ടമുടിക്കായൽ തുടങ്ങിയവ എടുത്ത് പറയേണ്ടവയാണ്. ഒരു കാലത്ത് കായലുകളിൽ സമൃദ്ധമായി കിട്ടിക്കൊണ്ടിരുന്ന തിരുത, കണമ്പ്, ചെമ്മീൻ, പൂമീൻ തുടങ്ങിയ മത്സ്യങ്ങൾ ഇന്ന് കുറഞ്ഞു കൊണ്ടിരിക്കുന്നു.

സമുദ്ര ആവാസവ്യവസ്ഥ

സമുദ്ര ആവാസ വ്യവസ്ഥയെ കടൽത്തീരത്തു നിന്നും, അവിടെ നിന്നും 20 നോട്ടിക്കൽ മൈൽ വരെയുള്ള പ്രദേശം തീര ആവാസവ്യവസ്ഥ എന്നും അതിനുമപ്പുറം ആഴക്കടൽ ആവാസവ്യവസ്ഥ എന്നും തിരിച്ചിരിക്കുന്നു. മത്സ്യസമ്പത്തിന്റെ വിതരണം, ഉത്പാദനം, പ്രജനനം തുടങ്ങിയ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ രണ്ടു കാലവർഷങ്ങൾക്കുള്ള സ്ഥാനം വളരെ പ്രധാനമാണ്.

സമുദ്ര സംരക്ഷിത മേഖലകൾ

(Marine protected Areas)

ഇന്ത്യയിൽ 31 സമുദ്ര സംരക്ഷിത പ്രദേശങ്ങൾ ഉണ്ട്. ഈ സംരക്ഷിത പ്രദേശങ്ങൾക്കെല്ലാം കൂടി 627.2 ച.കി.മീ. വിസ്തീർണ്ണം ഉണ്ട്. ഇന്ത്യൻ വന്യജീവി

സംരക്ഷണ നിയമം (Wild Life Protection Act) 1972 -ന്റെ കീഴിൽ അതിനു വേണ്ട നിയമങ്ങളും രൂപപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. ആവാസ വ്യവസ്ഥയുടെ മൂല്യം കണക്കിലെടുത്തും ജൈവ വൈവിധ്യത്തിന്റെ പ്രധാന്യം കണക്കിലെടുത്തും ഗവൺമെന്റ് മൂന്ന് ബയോസ്ഫിയർ റിസർവുകൾ പ്രഖ്യാപിച്ചു. സമുദ്രത്തിൽ കാണുന്ന വിവിധ തരത്തിലുള്ള കടൽ ചെടികൾ, സ്പോഞ്ചുകൾ, പവിഴങ്ങൾ, കടൽ കുതിരകൾ, സ്രാവുകൾ തുടങ്ങിയവ പലരീതിയിലും മനുഷ്യന് ഉപകാരപ്പെടുന്നു. പ്രധാനമായും ഇവയിൽ അടങ്ങിയിട്ടുള്ള രാസവസ്തുക്കൾ ഔഷധ നിർമ്മാണത്തിന് ഉപയോഗിക്കുന്നുണ്ട്. ഗവേഷണത്തിലൂടെ ഈയടുത്ത കാലത്ത് വളരെയധികം രോഗങ്ങൾക്കുള്ള മരുന്നുകൾ സമുദ്ര വിഭവങ്ങളിൽ നിന്ന് വേർതിരിച്ചെടുക്കാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. ഹൃദ്രോഗം, ആസ്ത്മ, പ്രമേഹം, നേത്രരോഗങ്ങൾ, വാതരോഗങ്ങൾ, മുതലായവ ഇതിൽപ്പെടുന്നു. കൂടാതെ രോഗ പ്രതിരോധ സംബന്ധമായ മരുന്നുകളും, കാൻസറിനുള്ള മരുന്നു പോലും ഇവയിൽ നിന്ന് നിർമ്മിച്ചെടുക്കാമെന്ന് കണ്ടെത്തിയിട്ടുണ്ട്. അതു കൊണ്ട് തീർച്ചയായും ഇത്തരം വിലപ്പെട്ട സമുദ്രജീവികളെ സംരക്ഷിക്കേണ്ടത് നമ്മുടെ കടമയാണ്. വംശനാശം സംഭവിക്കാൻ സാധ്യതയുള്ള ജീവികളെ കേന്ദ്ര ഗവൺമെന്റിന്റെ വന്യജീവി സംരക്ഷണ നിയമം മൂലം സംരക്ഷിക്കുന്നു. പ്രധാനമായും തിമിംഗല സ്രാവ് (Whale shark), ഡോൾഫിനുകൾ, കടൽപശു, കടലാമകൾ, കക്കവർഗ്ഗത്തിൽപ്പെട്ട ജീവികൾ, കടൽകുതിരകൾ, കടൽവെള്ളരിക്ക, ചിലയിനം തിരണ്ടികൾ എന്നിവയാണ് വന്യജീവി സംരക്ഷണ നിയമത്തിൽ ഉൾപ്പെട്ടിട്ടുള്ളത്.

തിമിംഗല സ്രാവ് (Whale shark)

സമുദ്രത്തിലെ ഏറ്റവും വലിയ മത്സ്യം ഏതാണെന്ന ചോദ്യത്തിന് ഒറ്റ ഉത്തരമേ ഉള്ളൂ-തിമിംഗലസ്രാവ്. ഏകദേശം 20–35 മീറ്റർ നീളവും 3–4 ടൺ ഭാരവും ഉള്ള വലിയ മത്സ്യം. തികച്ചും സസ്യഭുക്കായ, ഏറ്റവും നിരുപദ്രവജീവിയായ തിമിംഗല സ്രാവ് ഏതാണ്ട് 300 മുട്ടകൾ വരെ ഉത്പാദിപ്പിക്കുന്നു. തിമിംഗല സ്രാവ് ഉൾപ്പെടെ 10 ഇനം തരുണാസ്ഥി മത്സ്യങ്ങളെക്കൂടി വന്യജീവി സംരക്ഷണ നിയമത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്.

മത്സ്യബന്ധനത്തിനിടയ്ക്ക് വലയിൽ കുടുങ്ങുന്ന മത്സ്യങ്ങളുടെ കാര്യത്തിൽ കൂടുതൽ ഫലപ്രദവും ജൈവവൈവിധ്യ മേഖലയിലെ എല്ലാവർക്കും സ്വീകാര്യവുമായ ഒരു സംരക്ഷണ നിയമം സുസ്ഥിരമായ ഉപയോഗത്തേയും സംരക്ഷണത്തേയും ഒരു പോലെ സമന്വയിപ്പിച്ച് ശാസ്ത്രീയമായ രീതിയിൽ നടപ്പാക്കേണ്ടതാണ്.

സസ്തനികൾ

ഡോൾഫിനുകൾ, കടൽപശു തുടങ്ങിയ സസ്തനികളും സമുദ്ര ആവാസ വ്യവസ്ഥയുടെ ഭാഗമാണ്. ഈ രണ്ടു ജീവി വിഭാഗവും വന്യജീവി സംരക്ഷണ നിയമത്തിൽ വരുന്നതാണ്. പല തരത്തിലുള്ള അപകടങ്ങളും, ആവാസ വ്യവസ്ഥയിൽ വന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന മാറ്റങ്ങളും ഇവയുടെ അംഗസംഖ്യയിൽ മാറ്റം വരുത്തുന്നു. അന്താരാഷ്ട്ര വ്യാപാര നിയമം അനുസരിച്ച് ഇവയുടെ കയറ്റുമതിയും ഇറക്കുമതിയും നിരോധിച്ചിരിക്കുകയാണ്. ഇനിയും വംശനാശം സംഭവിച്ചിട്ടില്ലാത്ത ജൈവപരിണാമ കാലഘട്ടത്തിലെ ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ട ഈ ജീവിവർഗ്ഗത്തെ സംരക്ഷിക്കേണ്ടത് നമ്മുടെ ഓരോരുത്തരുടേയും ഉത്തരവാദിത്വമാണ്.

ശാസ്ത്ര നാമം	പൊതുനാമം
റിംഗ്ടോൺ ടൈപ്പസ്	തിമിംഗല സ്രാവ്
അനോക്സിപ്രിസ്റ്റിസ് കസപിഡാറ്റ	കൊമ്പൻ സ്രാവ്
പ്രിസ്റ്റിസ് മൈക്രോഡോൺ	കൊമ്പൻ സ്രാവ്
പ്രീസ്റ്റിസ് സിജഡ്രോൺ	കൊമ്പൻ സ്രാവ്
കാർക്കാറിനസ് ഹെമിയോഡോൺ	പുതുച്ചേരി സ്രാവ്
ഗ്ലിഫിസ് ഗാംസെറ്റിക്കസ്സ്രാവ്	
ഗ്ലിഫിസ് ഗ്ലിഫിസ്	സ്രാവ്
ഫിമാന്റ്റ ഫ്ളൂവിയാറ്റിലസ്	തിര 1
റിംഗോബാറ്റസ് ജെഡ്ഡൻസിഡ്	ഗിറ്റാർ മത്സ്യം
യൂറോജിമ്നസ് ആസ്പെരിമസ്	തിര 1

കടലാമകൾ

ഇന്ത്യയിൽ കാണുന്ന കടലാമകൾ ഒലിവ്റെഡ്‌ലി, ഗ്രീൻ ടർട്ടൽ, ലെതർ ബാക്ക്, ഹാക്ക്സ ബിൽ, ലോഗർ ഹെഡ് എന്നിവയാണ്. ഇതിൽ ലെതർ ബാക്ക്

വിഭാഗത്തിൽപെടുന്ന കടലാമകൾ ഏകദേശം 3 മീറ്റർ നീളത്തിലും 1.5 മീറ്റർ ശരീര വീതിയിലും ഏകദേശം 700 കി.ഗ്രാം വരെ വളരുന്നു. മറ്റുകടലാമകൾ ഏകദേശം 60–120 സെ.മീ. നീളത്തിൽ വളരുന്നു. ലെതർ ബാക്ക് ആമകളുടെ പ്രധാന ഭക്ഷണം കടൽചൊറികൾ എന്നറിയപ്പെടുന്ന ജെല്ലിഫിഷ് ആണ്.

കടൽക്കുതിരകൾ

സമുദ്ര ജീവികളിൽ ഔഷധഗുണം കൊണ്ട് ഏറ്റവും അധികം വിലമതിക്കുന്ന വിഭാഗമാണ് കടൽക്കുതിരകൾ. ഇവയുടെ ആകൃതി, സ്വഭാവ വിശേഷങ്ങൾ, പ്രത്യുത്പാദനം തുടങ്ങിയവ ഏറ്റവും ശ്രദ്ധേയമാണ്. വളരെ കുറഞ്ഞ കുഞ്ഞുങ്ങളുടെ ഉത്പാദനം, സാവധാനത്തിലുള്ള വളർച്ച, പ്രത്യേക ആവാസവ്യവസ്ഥയുടെ ആവശ്യകത തുടങ്ങിയ ഘടകങ്ങൾ ഇവയെ വംശനാശഭീഷണിയിലേക്ക് തള്ളിവിടുന്നു. ലോകത്ത് ആകെ 41 ജനുസ്സുകൾ ഉണ്ടെങ്കിലും ഇന്ത്യയിൽ കുറച്ച് ജനുസ്സുകൾ മാത്രമേ കണ്ടെത്തിയിട്ടുള്ളൂ. ശ്രീമൂലം തിരുനാൾ മഹാരാജാവിന്റെ കാലത്ത് തിരുവിതാംകൂറിന്റെ ഔദ്യോഗിക മുദ്രയിൽ കുടൽക്കുതിരകളെ ആലേഖനം ചെയ്തിരുന്നു.

വിവിധ തരത്തിലുള്ള സമുദ്ര ആവാസവ്യവസ്ഥയെയും അവയിലുള്ള വ്യത്യസ്തയിനം ജീവജാലങ്ങളെയും പരിശോധിച്ചതിൽ നിന്നും മനുഷ്യന്റെ നിലനിൽപ്പിന് അവയൊക്കെ ഏറ്റവും അത്യാവശ്യമാണെന്ന് മനസ്സിലാക്കാം. സുസ്ഥിരമായ ഉപയോഗവും, സംരക്ഷണവും നടപ്പിലാക്കേണ്ടത് പൗരധർമ്മത്തിന്റെ ഭാഗമാണ്. പ്രകൃതി കനിഞ്ഞു നൽകിയ ഈ അമൂല്യ നിധികളെ വരും തലമുറയ്ക്കു വേണ്ടി നിലനിർത്തേണ്ടത് അവന്റെ ഉത്തരവാദിത്വവുമാണ്.

അരണ്യം,

ഫെബ്രുവരി 2019.

Taxation and the Rule of Law

Alok Prasanna Kumar

With a serious shortfall in collection of tax revenues from the budget estimates for the financial year 2018-19, the last few weeks have seen multiple reports of dubious measures taken by the tax authorities of the union government to extract more tax from taxpayers. Start-ups, which had been served notices on the so-called "angel tax," found that their bank accounts had been emptied on the orders of the income tax department without so much as a hearing. Refunds are alleged to have been delayed for previous years' assessments in order to shore up tax collections.

This is not necessarily a recent phenomenon. "Tax terrorism" is a phrase that has been in currency for a while now, though it is somewhat ironic that the one who coined this now finds himself heading the department being accused of the same. This is not limited to direct tax collection only. Even in the collection of indirect taxes, those running businesses found themselves facing arrest and detention over disagreements with the tax authorities, even when there was no material to show that they were deliberately hiding tax revenue. Further, the manner in which the goods and services tax has been rolled out has led to confusion among taxpayers and delay in refunds, which saw businesses shutting down due to lack of working capital.

Apart from specific incidents, there have been long-standing systemic problems with the way the tax administration in India has been working: complaints of high-pitched demands that do not stand scrutiny in courts, appeals that are filed mindlessly, and notices that are issued with deadlines that are impossible to comply with.

While the courts have been doing their part in holding the tax department accountable, when push comes to shove, they have indulged in jurisprudential contortions which have ended up justifying some of the more questionable actions of the tax collector; none more so than the application of the doctrine of unjust enrichment "in *Mafatlal Industries Ltd v Union of India (1997).*

In the Mafatlal case, the Supreme Court was concerned with what happens to indirect tax revenue collected by the tax authorities without the authority of law. There are three situations in which this may happen: where the payment is made as a result of a mistake in law, where the payment is made under a levy by the tax authorities contrary to law, and where the payment is made under an unconstitutional law.

For the purposes of this column, I focus on refunds of tax paid under the last category of cases: indirect tax paid under a law declared unconstitutional by the court. By a majority of 8-1 in the Mafatlal case, the Supreme Court held that such refunds could be claimed by an entity, provided it was part of the litigation to challenge the constitutionality of the law, and that the entity should show that it has not passed on the tax to the end user of the product or service.

How the Supreme Court arrived at this conclusion is what I want to discuss here and why the somewhat tortured logic used by the Court has grave implications for the rule of law in India.

The Two Views in Maftlal

The majority judgment, penned by Justice B P Jeevan Reddy applies a novel approach to the interpretation of Article 265 of the Constitution. If the article is to be taken at its face value, a "tax" that is levied and collected without the authority of a law is unconstitutional and, therefore, the person from whom such money is collected is entitled to a refund. This, however, seems to be an unacceptable consequence to the majority. The money has eventually been paid by the consumer, which has been collected by the entity paying the indirect tax to the government, and, in the eyes of the majority, the entity paying an illegal tax is "benefited" if such money is refunded to it by the government.

To avoid this consequence, the majority takes shelter under the principle enshrined in Section 72 of the Indian Contract Act, 1872: unjust enrichment. But, given that it would be somewhat strange to limit the operation of a constitutional provision on the basis of a specific provision of a pre-independence law, the court amazingly finds this principle also in Article 39 of the Constitution, specifically Clauses (b) and (c), which talk about the use of resources for the common good and

the prevention of concentration of wealth. The majority judgment comes to the conclusion that this provision of the Constitution must be harmoniously interpreted with Article 265 to mean that an indirect tax collected without the authority of the law need not be returned to the payer because it might result in a “benefit” to the taxpayer. While Article 265 applies to both direct and indirect taxes, the majority limits the application of Article 39 only to indirect taxes.

There is, however, a dissenting view to this. Justice Suhas C Sen questions the majority’s approach in its entirety, arguing that the government cannot be allowed to evade the consequences of its wrong actions by taking shelter under Article 39 of the Constitution. While the majority judgment goes into great detail and has elaborate discussions on how the taxpayer may seek a refund, Sen does not think that this is the question at the heart of this case. If the government has levied a tax that is not in accordance with the Constitution, he argues, the consequences must not depend on whether or not the one receiving the refund will get a benefit and is deserving of such benefit or not. The core of his dissent is succinctly stated in this one passage, which bears quoting in full:

> Article 39 does not enjoin that unlawfully collected properties should be used by the State for the common good. Nor does it say that the operation of the economic system should be so moulded as to prevent concentration of wealth, by unlawful means. Artiele 39 cannot be a basis for retaining whatever has been gathered unlawfully by the government for common good. Simply stated the Directive Principles of State Policy do not license the government to rob Peter to pay Paul. *(Mafatlal Industries Ltd* v *Union of India* 1997: para 161)

He further questions how the majority is able to make a distinction between direct and indirect taxes if it wishes to read Article 39 and Article 265 harmoniously. While the argument of the framer’s intent is never made,one can sense his unease with adding words to Articles 39 and 265 that are just not there. Although he never uses the phrase “rule of law” in his judgement, it is quite evident that he is concerned about the floodgates that such a ruling would open for the government to do as it pleases on the matter of indirect taxation.

At Odds with the Rule of Law

No doubt Article 39(b) and (c) should inform state policy, for, after all, directive principles are as much a part of the Constitution as are the Fundamental Rights. But, should they take precedence over the requirements of the rule of law? The Court has, in the past, held that directive principles of state policy cannot be used to override the rule of law and constitutionalism, but, without explicitly saying so, the consequence of the Mafatlal judgement is precisely this.

When it comes to the unconstitutionality of tax laws, the Supreme Court seems to have come up with a strange set of principles that puts it at odds with its jurisprudence in other areas of law. A conviction rendered under an unconstitutional statute (post-independence) is null and void, and the convict is entitled to be freed. Yet, when it comes to taxation, the Supreme Court relies upon the principle of "unjust enrichment" and directive principles of state policy to deny the refund of unlawfully collected tax revenue.

Reading the majority opinion in the Mafatlal case, one gets the sense that they had a certain type of litigant in mind: a large company or profit-making entity (such as Mafatlal Industries), which is likely to be hit with indirect taxes of some sort that it can then pass on to the individual consumer or the *aam aadmi.* The majority has on its mind the consequences of this company or profit-making entity being benefited from its judgement at the "expense" of the *aam aadmi.* One wonders if the majority would have taken this line of reasoning if, instead of a large company such as Mafatlal industries, a sole proprietor or a small business owner had approached it for a refund for tax paid under an unconstitutional law.

On the other hand, the approach of Justice Sen in the minority judgement is sound. It is capable of being applied irrespective of whether a large company approaches the courts or an individual. It is capable of being applied irrespective of whether the tax in question is a direct tax or an indirect one. It holds on to the core tenets of constitutionalism and the rule of law: that the government cannot be permitted to use consequentialist arguments in order to avoid the full consequences of its failure to adhere to constitutional mandates.

While the doctrine of unjust enrichment might seem a somewhat esoteric issue concerning indirect taxation, it goes to the heart of what the rule of law means in India. Is it something that the courts see as the foundation of the constitutional order, or just another slogan to be discarded when the consequences are unacceptable? Reading the Mafatlal judgement, one gets the sense that, when it comes to taxation, the Court seems to consider the rule of law as expendable.

Economic & Political Weekly,
16 February 2019.

A Pipe dream

S.G. Vombatkere

Sharing something, especially limited or valued things, is part of childhood education in every home. It is the basis of early learning of the values of empathy, justice, love and cooperation which gets translated into social life. This makes for peace and harmony in society.

In present times, water is treated as a commodity (although it is a part of the right to life) that is both scarce and valued. Far from people sharing water willingly, we see daily quarrels for it in queues in urban areas or it being denied to persons of certain castes in some places.

Then there is the politically motivated public violence in connection with decades-long acrimonious water litigation between States, engaging the Supreme Court. All this when Indian tradition has it that water should not be denied even to an enemy.

Water is an important component of intra- and inter-State politics because of its inescapable necessity for domestic, agricultural and industrial use and because of the harm and loss it causes from flooding. Water also affords opportunities to politicians, administrators, planners, bankers, engineers, contractors and corporates by means of large and expensive engineering infrastructure projects to supply water and/or prevent or mitigate flood loss and damage, and rehabilitate flood victims year after year.

Annual monsoon floods in rivers cause human suffering, loss and devastation in some places even as other regions suffer from water shortage. The idea of sharing water by linking flooded river basins with water-deficit river basins using canals on a grand scale was visualised in 1972 by Dr. K.L. Rao, who proposed the “Ganga-Cauvery link canal”. In 1977, Captain Dinshaw J. Dastur proposed a “national garland canal” scheme. The government examined both schemes and rejected them for economic and technical reasons.

However, in 1982, technocrats of the National Water Development Agency (NWDA) came up with the idea of simultaneous mitigation of flood and drought by canal-based mass-transport of water from “water-surplus” areas of the Brahmaputra and Ganga basins to the “water-deficit” areas in peninsular India. The NWDA conceived ₹ 5,60,000 crore “interlinking

of rivers" (ILR) project- which was revised to ₹ 10,00,000 crore and again back to ₹ 5,60,000 crore- involving dozens of major dams and 14,900 kilometres of major canals to link 30 major rivers.

In January 2002, in the context of water conservation and water availability, Prime Minister A.B.Vajpayee recommended for no-conflict, low-cost, time-tested and practical water conservation. "Catch every raindrop where it falls."

Vajpayee's idea was pushed aside when President A.P. J. Abdul Kalam, in his 2002 pre-Independence Day speech, stated that interlinking of rivers was inescapable to solve India's flood and drought problems simultaneously. The basis of this pronouncement has never been revealed.

Taking his cue from this, in September 2002, Advocate Ranjit Kumar, who was *amicus curiae* in a case, filed a short application before the Supreme Court praying that it direct the government to take up the ILR project. Chief Justice of India B.N. Kirpal accordingly issued notice to the States and the Centre. The matter came up for hearing on the day before Justice Kirpal was to retire. In the absence of response from any State except one, Justice Kirpal presumed that the States had no objection to the ILR and passed an order that the government take up and complete the ILR project in the shortest possible time.

The ILR project conceived in the 1980s was thus born in 2002, without socio-economic feasibility studies, proper application of mind by the learned judge, a study of alternatives, discussion in Parliament or scrutiny by the Planning Commission. The technical and systemic bases of the NWDA's ILR proposal have not been established to date.

UNSEEMLY HASTE

The President of India's pronouncement and the Chief Justice's decision a day before his retirement were matched by the uncharacteristic, unseemly haste displayed by the government to kick-start the project. Bypassing all planning procedures and checks for major projects, the government constituted a Task Force for ILR on December 13, 2002, and appointed Suresh Prabhu as its Chairman.

From an idea in August 2002 to a judicial decision in September 2002, the ₹ 5,60,000 crore ILR project became an approved project in December 2002, with the completion target

date set at December 31, 2016. Thus, funds were to be spent at the mind-boggling average rate of ₹ 110 crore a day over 14 years.

This was a huge boost for the heavy engineering, construction and banking industries and an attractive opportunity to the wielders of political and economic power at the Centre and in the States. There was no response to written questions regarding whether or not the dozens of ongoing, incomplete dam-canal projects would be integrated into the ILR project.

The ILR project is not simply a scheme to connect rivers into a “net work” (the word was erroneously used by the ILR Task Force Chairman) of canals. It is a system of large dams and high-capacity canals linked to sequentially and unidirectionally transfer very large volumes of water from one river basin to another in order to connect the high discharge, perennial Himalayan rivers with the seasonal rivers of peninsular India. The system is on the basis of the NWDA’s concept that, with the exception of the Brahmaputra and the Ganga which are donor rivers and the Cauvery which is a recipient basin, every river basin would donate its “surplus” water to another river basin in exchange for the water it received.

The ILR Task Force website claimed that the project would provide water to irrigate 35 million hectares of farmland and supply 34 million kilowatts of hydroelectricity but never substantiated its claims with data. With the NWDA’s unsubstantiated assurances of irrigation advantages, there was concern only with time and cost issues. How much land was required and how many families would be displaced was never a consideration.

The mega project of multiple dams and canals involves land acquisition and the displacement of millions of people, huge forest submergence and related wildlife issues, and crafting of new inter-State water-sharing agreements. The travails of project-affected families are well documented, confirming inevitable social unrest as they lose land and livelihood and move to rural or urban areas whose people themselves are already economically stressed. But the Task Force restricted itself to technical matters.

Ministry of Water Resources (MoWR) officials and engineers appeared to view the mega project as a problem in hydrology and hydraulics to the exclusion of its social, environmental,

economic and geopolitical consequences. It is disturbing that some government officials criticised democratic and peaceful dissent and opposition to the ILR as anti-development, even anti-national. Dr. Kalam criticised the opposition to questionable, ecologically devastating and socially disruptive national mega project. Parliament, for its part, has remained blissfully unquestioning.

The ILR project, vigorously endorsed by the head of state, is an egregious combination of motivated executive hubris, inexplicable judicial haste and inexcusable legislative apathy, all possibly under the subtle influence of the deep state. It is an unmitigated mockery of established planning processes and of the checks and balances of constitutional governance by successive governments. It is a precise, unrivalled example of how a national project should not be planned.

It is relevant to note that when the Ganga is in flood in the monsoon and inundates large areas, just a few kilometres away are areas that suffer from water shortage. Thus, declaring the Ganga as a “water-surplus” river basin has little practical meaning.

Notwithstanding its serious conceptual and planning shortcomings, technocrats may still be able to cobble together some justification for the ILR project if it is workable. But unfortunately, a realistic analysis of the ILR project shows that it cannot relieve flood or drought as simplistically hoped and is not even workable as a system.

FLOOD AND DROUGHT

Transport of water in a canal is subject to the hydraulic engineering parameter of theoretical maximum water flow velocity of two metres per second. Thus a very large canal which is 100 m wide and 10 m deep, such as the one mentioned by the Task Force, can carry a theoretical maximum of 2,000 cubic m per second (cumecs) of water. That is surely a great deal of water, but compared with the 50,000 cumecs flood flow of the Ganga, it is a minuscule 4 per cent relief, that too only downstream of the canal headworks, making it an economic joke.

Referring to the Ganga-Cauvery links (see map), the canal bearing water southward would originate near Bhagalpur at about 60 m above sea level in the “water-surplus” Ganga basin. Water would flow by gravity in a series of canals-with two pumped lifts (demanding enormous dedicated electric power generation) envisaged by theTask Force between the

Mahanadi and the Krishna-in turn feeding Ganga water sequentially into the river basins of the Subarnarekha, Mahanadi, Godavari, Krishna, Pennar and Palar rivers and finally into the Cauvery basin just above sea level. These link canals would run more or less parallel to the east coast between the sea and the peninsular high grounds and would be capable of delivering water at levels of about 60 m above sea level.

A school atlas will show that “water-deficit” areas in the peninsular plateau region are at elevations of over 800 m above sea level. One does not need to know rocket science to understand that ILR canals flowing at 60 m elevation cannot provide water in these high areas.

Thus the ILR project, meant to simultaneously relieve flood and drought by transporting water from “water-surplus” areas to “water-deficit” areas, is a non-starter. Yet, some States, Karnataka for example, unaware that not one drop of water from the Ganga-Cauvery links will reach the 600-plus-metre highlands of eastern or southern Karnataka, are pushing for it aggressively. The reason for this ignorance is that the ILR project as a system has never been announced to indicate precisely where and how much water will be delivered.

THE CANAL SYSTEM

The NWDA has enunciated the concept of a river basin donating water to a (recipient) river basin in exchange of water received from another river basin. Thus, for the Ganga-Cauvery link canal system, with the Ganga being only a donor and the Cauvery being only a recipient river basin, all intermediate river basins (Subarnarekha, Mahanadi, and so on) cannot donate water southwards unless they receive water from a northerly river basin.

Therefore, the success of the ILR project is based on the functioning of a “chain of supply” system of link canals. For Ganga water to reach the Cauvery, all the links have to function together as a system, conveying water from north to south, since supply to the Cauvery is predicated on the reliable and continuous operation of the chain of links to its north. Interruption of flow in one or more links because of farmers’ agitations, structural or operational failure or hitches, political compulsions, natural disaster, sabotage, and so on, will cause local damage and stoppage of flow, with days of lag time for the system to normalise.

Proposed inter basin water transfer links

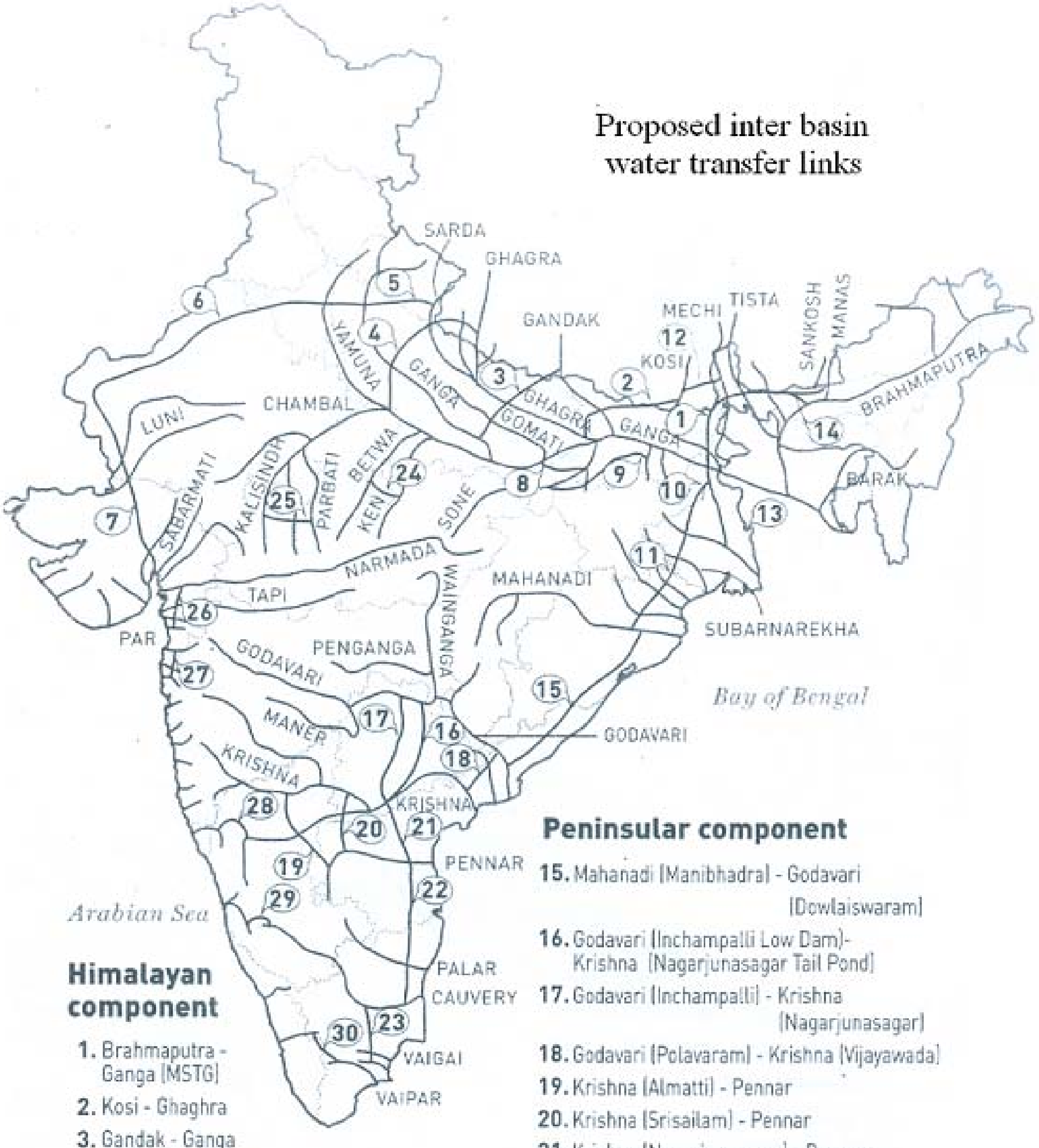

Himalayan component

1. Brahmaputra - Ganga [MSTG]
2. Kosi - Ghaghra
3. Gandak - Ganga
4. Ghagra - Yamuna
5. Sarda - Yamuna
6. Yamuna - Rajasthan
7. Rajasthan - Sabarmati
8. Chunar - Sone Barrage
9. Sone Dam - Southern tributaries of Ganga
10. Ganga - Damodar - Subarnarekha
11. Subarnarekha - Mahanadi
12. Kosi - Mechi
13. Farakka - Sunderbans
14. Brahmaputra - Ganga - [JTF] [ALT]

Peninsular component

15. Mahanadi [Manibhadra] - Godavari [Dowlaiswaram]
16. Godavari [Inchampalli Low Dam]- Krishna [Nagarjunasagar Tail Pond]
17. Godavari [Inchampalli] - Krishna [Nagarjunasagar]
18. Godavari [Polavaram] - Krishna [Vijayawada]
19. Krishna [Almatti] - Pennar
20. Krishna [Srisailam] - Pennar
21. Krishna [Nagarjunasagar] - Pennar [Somasila]
22. Pennar [Somasila] - Palar - Cauvery(Grand Anicut)
23. Cauvery [Kattalai] - Vaigai - Gundar
24. Ken - Betwa
25. Parbati - Kalisindh - Chambal
26. Par - Tapi - Narmada
27. Damaganga - Pinjal
28. Bedti - Varda
29. Netravati - Hemavati
30. Pamba - Achankovil -Vaipar

The ILR system flow plan, if indeed there is one, indicating the design water flow quantities, has not been made public by the Task Force or the MoWR.

Further, page 9 of Volume I of the Report of the National Commission for Water Resource Development states: “The Himalayan river linking data is not freely available, but on the basis of public information, it appears that the Himalayan river linking component is not feasible for the period of review up to 2050.”

From a system viewpoint, therefore, this statement of a national document raises the important question: If the Himalayan subsystem is not feasible, then what is the project as “being negative”. The propriety of the then President taking sides in a controversy remained questionable.

There are several ongoing, decades-old, river-water disputes among States, which periodically cause political turmoil and public violence. The opportunities presented by the Rs.5,60,000-crore ILR project appear to have blinded the government to the possibility that the ILR will not only not resolve these disputes but create fresh ones.

The government assumed *a priori* that the ILR was a solution and went ahead with the modalities of its implementation without considering other alternatives as any sensible planning process should have done. Scientists, engineers, social scientists and grass-roots and civil society activists, among others, raised cogent objections and arguments against the ILR. Besides the issue of displacement of huge populations, the most fundamental opposition to the ILR was that the mega project was ill-conceived. Since the inception of the ILR project, questions have been raised concerning its legal, procedural, socio-economic and technical aspects, and many well-argued and authoritative articles have been published in this regard. There have been people’s meetings and agitations in opposition to the ILR.

But ILR Task Force fought these by stonewalling, calculated obfuscation, and delaying tactics such as directing dissenters to the inadequate ILR Task Force website. On the other hand, it aggressively promoted the ILR project through expensive newspaper advertisements and meetings organised by the Confederation of Indian Industry and the Federation of Indian Chambers of Commerce & Indian Industry in a semblance of transparency.

Eventually, country-wide resistance from thousands of people who would be affected by various components of the ILR project, combined with the strong arguments and objections against the project, resulted in the closing down of the Task Force on December 29, 2004, it having "completed its role" as the government chose to put it. However, planning work continued in a low-profile special cell in the MoWR. With a new government coming to power in May 2014, the ILR proposal was vigorously revived without reference to outstanding substantive issues.

EGREGIOUS COMBINATION

Neglecting inter-State political water-sharing dissonance and enormous social, environmental/ecological and financial/economic costs, the ILR project continues to be promoted without considering the alternative of river basin watershed management. The hand of the politician-bureaucrat-corporate nexus in furthering its agenda across successive governments is plain as daylight.

Initiated by the judiciary, different parties and politicians of successive governments over the years have bypassed established planning practices to promote the ill-conceived, ruinously expensive, technically source-of water to feed the Subarnarekha basin and onward to the river basins to its south (Mahanadi, Godavari, and so on) for each basin to supply water to the next basin?

The unanswered question also raises doubts regarding whether the NWDA had done its homework adequately before it pushed the ILR proposal in 2002 to the attention of Dr. Kalam and others.

THIRSTY PEOPLE

Many examples can be quoted to illustrate that every State wants water and that no State will agree that it has "surplus" water and agree to share it, especially in circumstances of scarcity. This is because every State government is duty-bound to look after the water needs of its own population. Thus, Central government orders have been challenged by States, with a rise in animosity among neighbouring States, and judicial decisions on water disputes have nearly precipitated constitutional crises.

Some persons have suggested changing water from a State subject to a Central subject through a constitutional amendment and enacting or amending laws. This will only result in ruling by fiat, which cannot solve on-the-ground people's dire need for water. Whichever way the

Central or State governments or the courts view it, thirsty people will not submit to the impractical decisions of a distant executive or judicial authority. The ILR cannot change that reality; rather it will exacerbate water disputes.

FUNDAMENTAL QUESTION

The accepted planning method in which alternatives (such as river basin watershed management) are considered and evaluated and the best alternative, or the best combination of available alternatives, are evaluated environmentally, technically and economically, has not been followed in the ILR project. Rather, a perverse, inverted planning method has been followed by which the ILR has been assumed as the solution and then a network of canals has been prepared without consideration of the performance of the project as a system. The ILR scheme has been prepared by engineers and uncritically approved by bureaucrats and the judiciary and by politicians who, along with the bureaucrats and engineers, have seen an opportunity in the mega project.

India undoubtedly possesses the technical and management resources necessary to construct all the dams and link canals planned in the ILR project. It is also possible that financial resources may be found. However, the basic question is not whether the ILR project can be executed, but whether it should be executed and whether it can deliver what it is expected to deliver.

The culpability of engineers who have sold the dream of "water from surplus basins to deficit basins to solve flood and drought at the same time", and also failed to envisage and analyse the ILR project functioning as a system, is beyond doubt. The ILR project is perversely planned, systemically flawed, socially disruptive and potentially financially ruinous.

As the scarce resource of water increasingly becomes cause for conflicts at all levels of society, it passes understanding how, over the years, successive Central and State governments, spurred by a succession of learned Supreme Court judges, are unable to comprehend that pursuing the ILR project will only create fresh conflicts or intensify existing conflicts between people and between governments in courts of law. This can only weaken the Centre and destroy the pedestal of respect upon which the judiciary stands. Pressing on with the ILR will beg the question whether the project is a matter of cupidity or stupidity.

The Government of India, as a stated policy, needs to scrap the illconceived ILR project permanently and adopt river basin watershed management for flood management as well as surface and ground water availability. Such measures will make local populations more responsible for and more in control of their water resources, and reduce the magnitude of water disputes. Central and State governments need to enforce river basin rejuvenation and water conservation by a combination of suitable, region-specific, and tried and tested, methods and review agricultural and industrial water-use policy with an eye on mitigating the effects of increased water stress owing to climate change.

Frontline ,

15 February 2019.

Genetics and law

(A Review of the Book 'The Saga of Life - Interface of Law and Genetics' written by Vani Kesari A.)

Dr. B.EKBAL

JAMES WATSON, the first director of the Human Genome Project (HGP), once quipped: "Genetic revolution brings unprecedented power to humanity with new ethical and social dilemmas." Watson wanted 2 per cent of the resources spent for the HGP to be set apart for a project called ELSI (Ethical, Legal and Social Impact of genetic revolution).

While humans explore the unlimited contours of life, the genomic revolution has unearthed the secrets of human life and attempted to give solutions to diseases that have tormented human life. Although many books, articles and monographs have been published in this area, the book under review is of contemporary relevance since it unravels the philosophical, legal and ethical aspects of the challenges posed by genomic research.

While focussing on the legal aspect of genetics, Vani Kesari has examined the relevant ethical issues relating to genetics and genomic technologies.

The book throws light on how philosophy coupled with spiritualism and humanism has influenced legal principles and the basic precepts of law and how as a result legal principles can address the challenges posed by scientific advances. The work analyses the response of law to the human rights challenges genomic research poses. With several pages dedicated to notes, references and bibliography, it will be a treasure trove for researchers in the area.

Vani Kesari attempts to make a philosophical inquiry into the scope, content and nature of the concept of life. The various issues relating to the sanctity of life are examined from theoretical and practical perspectives. The book also elaborates on the legal aspects of many of the currently debated issues such as capital punishment, contraception, sterilisation, suicide and euthanasia.

It delves into the concept of "life" in human rights jurisprudential discourses and in human rights instruments. This is worth understanding not only for the legal fraternity but also for the layman.

The author also raises the point that most human rights instruments employ the term "dignity" without taking the effort to define it. The judicial interpretation of the connotations of the term is examined in detail through Indian and foreign judgments. The author throws light on the perils of patenting in the area of genetics. She points out that human genetic research involves risk and at the same time it promises benefits to humanity.

The task of law is to balance the relative weightage between benefit and harm and choose the technique that furthers the interest of research participants and society alike. Cloning technology and its infringement upon bioethics are examined in this context.

The major criticism levelled against cloning is the destruction of human embryos used for therapeutic cloning and the legality of embryonic research. The author rightly points out that the major lacuna in this regard is the fragmentation of authority governing the realm of biomedical research.

Advances in certain areas of genetic research require legal restrictions since it can corrode the faith in human dignity and negate principal rights such as equality, non-discrimination, autonomy, and bodily integrity. The book evaluates recent legislative efforts under taken in this field in different jurisdictions and at the international level. Discussions on the existing regulatory framework in India and the inherent weakness in it are highlighted in the book.

A concluding suggestion by the author is strict penal sanctions and monitoring mechanisms lest genetic research become an aberration on human dignity.

As the legal scholar Dr. N.R. Madhava Menon mentions in his foreword, "*The Saga of Life* is the unending story of man's struggle with Nature and his efforts to know the unknown."

This work may be considered as aiding the scientist, the legal fraternity, and the academia in understanding the nuances behind this journey.

Frontline,

15 Febuary 2019.

RESUME OF BUSINESS TRANSACTED DURING THE 247TH SESSION OF THE RAJYA SABHA

The Two Hundred and Forty-seventh (247th) Session of the Rajya Sabha which commenced on 11th December, 2018 and was originally scheduled to conclude on 8th January, 2019, concluded on 9th January, 2019, after a day's extra sitting.

During the 247th Session, the Rajya Sabha had a total of 18 sittings spread over more than 27 hours. About 78 hours of the time of the House was lost due to disruptions. The House, however, sat late for about six hours beyond scheduled time to complete the legislative and other important business. During the Session, two sittings i.e.24th and 26th December, 2018 were cancelled on account of Christmas and one sitting on 1st January, 2019 was cancelled on account of New Year.

On the first day of the Session, *i.e.* on 11th December, 2018, Hon'ble Chairman made references to the passing away of Sarvashri Atal Bihari Vajpayee, former Prime Minister and ex-member of Rajya Sabha, Somnath Chatterjee, former Speaker, Lok Sabha, Ananth Kumar, former Minister of Chemicals and Fertilizers and Minister of Parliamentary Affairs; and R.K. Dorendra Singh, Karma Topden, Kuldip Nayyar, Nandamuri Harikrishna, Darshan Singh Yadav, Narayan Datt Tiwari, P.K. Maheshwari, Baishnab Parida, Satya Prakash Malaviya, Prof. Ram Deo Bhandary, Dr. Ratnakar Pandey and Shrimati Malti Sharma, all former members of Rajya Sabha.

On the same day, Hon'ble Chairman also made references to the victims of the following incidents: (i) Cyclone *Titli* that wreaked havoc in the States of Odisha and Andhra Pradesh, in the month of October 2018, and (ii) Cyclone *Gaja* which hit the coastal and interior regions of Tamil Nadu in the month of November, 2018.

The House was, thereafter, adjourned as a mark of respect to the memory of Shri Atal Bihari Vajpayee, former Prime Minister.

On 13th December, 2018, Hon'ble Chairman made a reference to the Seventeenth Anniversary of the terrorist attack on the Parliament House on the 13th December, 2001. Recalling the sacrifices of those who lost their lives in that attack, he said:

Hon. Members, 13th December, 2018 marks the Seventeenth Anniversary of the dastardly terror attack on the Parliament House. I am sure the whole House will join me in condemning the incident in unequivocal terms and reiterate our firm resolve to fight terrorism in all its forms and re-dedicate ourselves to protect the sovereignty and integrity of our nation. Two Parliament Security Service staff, five Delhi Police personnel, a woman constable of the Central Reserve Police Force, one gardener of the C.P.W. D. and a cameraperson of A.N.I. were martyred. By their selfless act, these martyrs set an example of indomitable courage and outstanding devotion to duty. On this fateful day, let us remember the supreme sacrifices of our bravehearts who were steadfast in their resolve to protect this 'Temple of Democracy.

On 14th December, 2018, in order to resolve the deadlock in the House on Rafale deal, Shri Arun Jaitley, Leader of House proposed that the Question Hour should be suspended to take up discussion on the Rafale deal immediately. Following this, there were disruptions in the House. Hon'ble Deputy Chairman, Shri Harivansh expressed his concern over repeated disruptions in the House and drew the attention of the Members to the appeal made by the Hon'ble Chairman. He appealed to the Members to let the House function. Despite the appeals, there were continued disruptions leading to adjournment of the House for the day.

On 17th December, 2018, Hon'ble Chairman informed the Members that he had admitted the Calling Attention notice on *Gaja* cyclone affected States and two other subjects, namely, the agrarian crisis in the country and the issue of price rise with particular reference to petroleum products and other related items. Thereafter, when the Leader of the Opposition raised the issue of his privilege notice against the Government on the Rafale deal, the Hon'ble Chairman informed that he was yet to examine the notice.

On 18th December, 2018 the Hon'ble Chairman again appealed to all Members of the House to allow smooth functioning of the House so that important issues could be discussed. He observed:

Hon'ble Members, I have an appeal to make to all of you that whatever important issues are there, whichever notices I have received, depending on the first-cum-first served basis and also on priority and merit of each case, they are being admitted — Price-rise, agricultural crisis. And, then with regard to Tamil Nadu, Andhra Pradesh, Kerala and now to some parts of Odisha also, on the cyclone Titli, the cyclone notice had been admitted and it has been now carried forward also. Today afternoon, there is a Call Attention given by Hon'ble Members on the same subject.

With regard to the privilege notice that has been given, it is under my examination. I have to go *through it in detail because it is a little complicated matter; it is partly before the court. But still I am not going into the merits and then the Government was saying, they are willing for a discussion.*

With regard to Members of Tamil Nadu and Karnataka, I have an appeal to make. As regards the notice given by the Members with regard to the Central Water Commission's decision and Mekedatu issue, I am willing to have a discussion in the House, and then I will be asking the concerned Minister to come and respond to the Members' queries, if any. The only thing is, because it is an inter-State issue, I don't want Members to go beyond a point and then create further controversies because it will again raise tempers outside. Follow this much advice. That is my appeal to all of you. Today, once again, I want to appeal to all of you, please have a peaceful conduct of the House and allow issues to be discussed. Particularly, this afternoon, we will be discussing the Tamil Nadu situation, Kerala situation, Andhra Pradesh situation, and partly Odisha situation arising out of the cyclone, and then Bills afterwards as has already been agreed upon.

On 19th December, 2018, Hon'ble Chairman announced that in response to the joint appeal made by him and the Hon'ble Speaker, Lok Sabha to all Members of Parliament to contribute generously from their MPLADS Funds and to donate their one month's salary for relief and rehabilitation works in various parts of Kerala affected by floods and landslides in the month of August 2018, ninety seven (97) Members of Rajya Sabha had contributed ₹ *36,65,50,000/-* (Rupees thirty six crore sixty five lakhs and fifty thousand) from their MPLADS funds and 60 Members had donated their one month's salary amounting to ₹ *58,69,999/-* (Rupees fifty eight lakhs sixty nine thousand nine hundred and ninety nine). On behalf of the House and on his own behalf, he expressed his appreciation to all those Members. He said that the money would be sent to the Government of Kerala for the relief and rehabilitation programme for which it was raised.

On 20th December, 2018, after Papers were laid on the Table of the House, Hon'ble Chairman referred to a Point of Order raised by a Member on 18th December, 2019 and made the following observations:

Hon'ble Members, on 18th December, 2018, when the House reassembled after lunch, Shri Anand Sharma while raising a point of order under rule 238 submitted that on checking the records, he found that, that morning, while the Leader of the Opposition was speaking about the privilege notices, the Minister of State for Parliamentary Affairs referred to Shri Rahul Gandhi, who is the Congress President, but a Member of the Lok Sabha, and asked him to apologise.

> *Yesterday, that is 19th December, 2018, when the House met, Shri Vijay Goel, Minister of State for Parliamentary Affairs while pointing out to allegation made by Shri Anand Sharma submitted that he had nowhere referred to Shri Rahul Gandhi in his submissions made in the House on 18th December, 2018 and Shri Anand Sharma had misled the House. He demanded that Shri Anand Sharma should withdraw his words and those words should be*

removed from the official records of the Rajya Sabha. I had then said that I will go through the records.

I have carefully gone through the debates of the Rajya Sabha of 18th December, 2018 and found that as per the records, nowhere, Shri Vijay Goel, Minister of State for Parliamentary Affairs in his submission referred to Shri Rahul Gandhi ... Therefore, the averments made by Shri Vijay Goel are correct.

On 21st December, 2018, Hon'ble Chairman made some observations regarding the continuous disruptions of the proceedings of the House and appealed to all Members and parties of the House to allow peaceful conduct of the House so that important issues could be discussed. He observed:

Hon'ble Members, I have an appeal to make to the entire House and also to all political party leaders, who are present in the House because after all we are a political system, that the Government and the Opposition and others should all meet together, discuss among themselves and then evolve some sort of a system so that, firstly, the House functions, secondly, this way of bringing placards or giving slogans against the leaders or for that matter anybody should be avoided.

यह तो शोभा नहीं दे रहा। सब लोगों का अनुभव है। आप लोगों ने भी अनुभव किया होगा। काफी लोगों में इसकी चर्चा हो रही है और negative message जा रहा है। तीसरी बात यह है कि जो विषय हाउस में उठाना है तो उसके लिए provision है। सभी विषयों को हमने चर्चा के लिए स्वीकार किया है। सभी विषयों के बारे में, जो जो नोटिसेज़ आये, मेरे ख्याल में, पहली बार उन्हें यहाँ स्वीकृति प्रदान की गयी और सरकार की ओर से भी ऐसा कहा गया कि वे लोग भी चर्चा के लिए तैयार हैं। कृषि क्षेत्र के सन्दर्भ में, Price Rise के सन्दर्भ में, राफेल के सन्दर्भ में, कावेरी के सन्दर्भ में, केरल, तमिलनाडु आदि में साईक्लोन के सन्दर्भ में और अन्य विषयों के सम्बन्ध में भी जितने Zero Hour admit हुए, कुछ नहीं हो पाया। Question Hour भी नहीं हो पाया।

If there is a proper or normal situation, we can discuss any situation. My appeal to everybody is, please remember that we are the Upper House, we are the House of Elders, and we should set examples to others. This is my appeal. Why I am taking the name of political parties is because more often when I talk to Members, they say, 'Sir, we have instructions from the party'. That is the reality. We cannot simply shy away from saying it. So, I appeal from this Chair, to this forum, to the entire country, to all political parties to please seriously ponder over this issue and come to some understanding.

When the House met on 28th December, 2018, Sardar Sukhdev Singh Dhindsa drew the attention of the House to the martyrdom of four sons of Guru Gobind Singh Ji and urged the House to pay homage for their supreme sacrifice. Hon'ble Chairman and the House while associating with the sentiments expressed by the Member, paid homage to the sons of Guru Gobind Singh Ji on their martyrdom. Hon'ble Chairman said:

Hon'ble Members, a very sensitive matter has been raised by Sardar Sukhdev Singh Dhindsa. The whole country is aware about the martyrdom of four sons of Guru Gobind Singhji. His two sons got martyrdom in war and two got buried alive behind the walls. The bravehearts showed exemplary courage in sacrificing their lives. The nation cannot forget their sacrifice. The whole House associates itself with the sentiment expressed by Sardar Sukhdev Singh Dhindsaji.

On 31st December, 2018, Hon'ble Deputy Chairman took up the Statutory Resolution of Dr. T. Subbarami Reddy disapproving the Muslim Women (Protection of Rights on Marriage) Ordinance, 2018 promulgated by the President of India on 19th September 2018. As the Member was not present, the Chair asked Shri Ravi Shankar Prasad, Minister of Law and Justice to move the motion for consideration and passing of the Muslim Women (Protection of Rights on Marriage) Bill, 2018 as passed by the Lok Sabha. Following this, there were disruptions in the

House. Hon'ble Deputy Chairman said that the Bill was very important and appealed to the Members to allow the House to function. However, the members belonging to the Opposition parties demanded the Bill to be referred to the Select Committee of the House for legislative scrutiny and mentioned that a notice for motion in this regard under Rule 125 had already been submitted. Hon'ble Deputy Chairman urged the Members to take up discussion on the Bill. Responding to the points raised by the Members of the opposition parties, Shri Ravi Shankar Prasad, Minister of Law and Justice, said that the Government was ready for discussion on the Bill as it was a question of gender equality and humanity. He said that even after the verdict of the Supreme Court on the issue, there had been incidents of triple *talaq*. He said that the Government was ready to listen to any suggestion and the Bill should not be delayed. However, due to persistent disruptions, Hon'ble Deputy Chairman adjourned the House for the day.

On 2nd January, 2019, the Hon'ble Chairman made some observations regarding continuous disruption of the proceedings of the House and further appealed to all Members and parties of the House. Expressing his concern over repeated disruptions, he said:

> *I would like to make an appeal to all the Members once again that we have entered into a new year and we are left with just four working days. Then, after that there may be another Session — as we are all aware that before the elections the Government normally just go for Vote on Account. That will also be for only a few days. Keeping that in mind, we have to understand that we have a heavy agenda before us. A number of Bills — the Bills which have even gone to the Select Committees and come back with some unanimous recommendations and the Bills on which there is a broad consensus in the Business Advisory Committee about the need to pass them after making our suggestions and criticisms, if any, — there are also a number of such Bills lying. All these Bills have been allocated time by the Business Advisory Committee. In addition to this, we have also identified certain*

important issues to be discussed in this Session of Parliament to which I have already given permission. These have been admitted. .. I am, particularly, concerned because of the loss of the image the House is suffering..... I earnestly request to all of you again, please cooperate; see to it that this House functions for the remaining days in a meaningful manner, and, then, pass some legislations after having some meaningful discussions. This is my appeal to all of you.

On the same day, Shri Rajnath Singh, Minister of Home Affairs moved a Statutory Resolution approving Proclamation issued by the President on 19th December, 2018 in relation to State of Jammu & Kashmir under article 356 of the Constitution of India. When Hon'ble Chairman called the Leader of the Opposition to speak, there were disruptions by the Members belonging to AIADMK and DMK who had entered the Well of the House. Hon'ble Chairman under Rule 255 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Council of States (Rajya Sabha) directed the 13 Members who came to the Well to withdraw immediately from the House for their gross disorderly conduct.

When the House met on 3rd January, 2019, Hon'ble Chairman made some observations regarding the continuous disruption of the proceedings of the House and once again appealed to all Members of the House to follow the rules and procedures and allow the House to function. He observed:

Hon'ble Members, once again, I would like to appeal to all the sections to see to it that the House is allowed to function. We have, including today, only three more working days in this part of the Session. There are very important issues including a Statutory Resolution, an Ordinance which has been issued and some important Bills, on some of which there is a broad consensus in the BAC and outside. That being the case, I would like everyone to understand that we are not sending a positive message by not being able to work ... Whatever you want to say by way of a resolution or notice, which is permitted,

please make your submissions and have arguments and counter arguments that is real democracy.

On the same day, during the Zero Hour, Shri A. Navaneethakrishnan raised a point stating that on Mekedatu issue, the Lok Sabha suspended all the AIADMK Members, which was undemocratic. Rejecting his point, Hon’ble Chairman observed, *“You cannot mention what happened in the Lok Sabha here. It is against rules “*.

During the Zero Hour, Shri Tiruchi Siva raised a matter regarding the need to conduct Staff Selection Commission Examinations in regional languages. Observing that the issue was very important, Hon’ble Chairman urged the Minister of DoPT ‘to take note of the same and do whatever can be done... It is a larger issue’. Hon’ble Chairman also complimented all the Members for completing the Zero Hour Submissions, Special Mentions and the Starred Questions for oral replies for that day.

On 4th January, 2019, during the Zero Hour, Hon’ble Chairman took up the matter relating to lack of representation of women in Parliament. Before allowing ten women Members belonging to different parties to speak on the subject, Hon’ble Chairman informed the House:

> *Hon’ble Members, women Members of the House have given notice and also met me and they made a request in the House also that they may be permitted to raise the issue of lack of proper representation of women in Parliament. I would like to remind all the Members, including the Hon’ble women Members, that this House has already approved the legislation and it has to be done by the other House. This is the fact of the matter. I have to place it on record. Secondly, if Members want to make a submission, I would urge upon everyone of you to make out your case. The moment it becomes political, the purpose is lost. This is what is happening for years together. Keep that in mind. You are free. I have decided to take that up as the first issue today in the Zero Hour.*

On the same day, during the Question Hour, all the Starred Questions were taken up for oral replies. However, six Members whose starred questions were listed were not present in the House. Taking exception to the absence of those Members who had raised the questions, Hon'ble Chairman observed:

> *The questions are all exhausted, but unfortunately, so far, six Members who have raised these questions, are absent from the House. This is not a welcome thing. Members shall take care to see that if they raised a question, they are present in the House.*

On 9th January, 2019, Shri S.R. Balasubramoniyan raised a point that the Lok Sabha had been adjourned *sine die* on 8th January, 2019, but Deputy Chairman had made an announcement the previous day that the Rajya Sabha would meet on 9th January, 2019. Shri Sukhendu Sekhar Ray raised a point of order under Rule 12 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in Council of State (Rajya Sabha) pertaining to 'Days of Sittings'. He stated that as per the Bulletin issued on 19th November, 2018 informing the Members about the commencement of the 247th Session and a Provisional Calendar issued in that regard, the 247th Session was provisionally fixed from 11th December, 2018 to 8th January, 2019. He stated that as per the Bulletin, the Session was supposed to be concluded on 8th January, 2019; however, at the close of the day, Hon'ble Deputy Chairman announced that the House was adjourned till 11.00 a.m. on 9th January 2019. Shri Ray pointed out that Rule 12 states that the 'Council shall sit on such days as the Chairman, having regard to the state of business of the Council may from time to time direct.' He mentioned that Rule 12 read along with the procedure mentioned in the book, 'Rajya Sabha at Work', made it clear that changes in the programme of sittings as shown in the provisional calendar of sittings must be notified in the Bulletin and an announcement to that effect must be made by the Chairman in the House. He pointed that proper parliamentary procedures were not followed and the Members had come to know from some sources that a Bulletin had been issued after 7 p.m.

Speaking on this matter, the Minister of State for Parliamentary Affairs, Shri Vijay Goel stated that ideally Members should have been more concerned about the fact that the House was adjourned repeatedly for 10 days without transacting any business due to continuous disruptions. He mentioned that almost all parties agreed in principle that the Government's Bill providing for 10% reservation to the economically weaker sections of citizens should be brought before the House for discussion/passage on that day. He further elaborated that as per Rule 266, the residuary powers pertaining to the detailed working of the rules mentioned in the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Council of States (Rajya Sabha) are vested with the Chairman. He said that Rule 266 read along with the powers of the Business Advisory Committee, the Government has powers to extend the sittings of the House.

Hon'ble Deputy Chairman after listening to both point of views, explained that a request was received from the Minister of Parliamentary Affairs for extension of the sitting of Rajya Sabha by one day. He said that though it was the decision of the Government, Hon'ble Chairman had consulted all the parties and senior Members of the House. He said that he wanted to make the position of the Chair clear as there were many things being said outside the House, to which the Chair could not respond. He further elaborated that he adjourned the House till 1l.00 a.m. on 9th January, 2019, since it was his understanding that a decision had already been taken in the BAC that the sitting of the House had been extended by a day.

Thereafter, Shri S.R. Balasubramoniyan further sought clarification regarding the position of Rule 37 which states that no variation in the Allocation of Time Order shall be made except by the Chairman, who may make such variation if he is satisfied after taking the sense of the Council that there is a general agreement for such variation. He pointed out that no sense of the House was taken by the Chairman. Shri Arun Jaitley, Leader of the House, responding to the clarifications sought by the Members on the sitting of the House stated that Rule 37 dealt with the allocation of time and not the days of the sittings. He mentioned that Rule 12 regulated the days of sittings. He further elaborated that it was the sole prerogative of the Chairman to extend the

sitting keeping in mind the business before the House. He said that it has been a long standing decision of the House not to question the ruling of the Chair.

On the same day, when the House reassembled after lunch, the Constitution (One Hundred and Twenty Fourth Amendment) Bill, 2019 was taken up for discussion. Shrimati Kanimozhi then moved a motion for reference of the said Bill to the Select Committee. Shri Thaawarchand Gehlot, Minister of Social Justice and Empowerment, made his statement after the introduction of the Bill. Thereafter, Shrimati Kanimozhi and some Members pressed that the motion for reference of the said Bill to the Select Committee be taken up for voting. Clarifying the existing practice in this regard, Hon'ble Deputy Chairman made the following ruling:

> *Hon'ble Members, before the House adjourned for the lunch, Smt. Kanimozhi, Member Rajya Sabha who has moved a Motion for Reference of the Constitution (One Hundred Twenty Fourth Amendment) Bill, 2019 to a Select Committee of the Rajya Sabha demanded that her amendment be first put to the vote of the House before the discussion on the motion for consideration of the Bill and the amendment thereto takes place.*
>
> *I would like to inform that as per well established practice, after the Motion for consideration of a Bill is moved by the Minister-in-charge of the Bill, any Member with prior notice can move an amendment for reference of that Bill to a Select Committee/Joint Committee. Thereafter, both the Motion for consideration of the Bill and amendment moved thereto for reference of the Bill to the Select Committee, are taken up for discussion together. After the discussion is over, first the amendment moved by the Member for Select Committee is put up to the vote of the House. If it is carried, Motion for consideration of the Bill is not taken up but in case the Motion for Reference to the Select Committee is negatived, the Motion for consideration of the Bill is taken up. I would like to give a few example in this regard.*

On 21st December, 2011, the Motion for consideration of the Academy of Scientific and Innovative Research Bill, 2011 as passed by the Lok Sabha was moved by the Minister-in-charge of the Bill. Thereafter, an amendment for reference of the said Bill to the Select Committee of the Rajya Sabha was moved by some Members. This was followed by the discussion on the motion for consideration of the Bill and the amendments moved thereto which lasted for about two and half hours. After the discussion, the reference of the Bill to the Select Committee was put to the vote of the House. As this amendment was negatived, Motion for consideration of the Bill was put to the vote of the House. Similarly, the same procedure was followed in respect of number of Bills such as the Mines and Minerals (Development and Regulation) Amendment, 2015, the Insurance Regulatory and Development Authority Bill 1999, the Prevention of Money Laundering Bill, 1999. Thus, it is the well established practice that both the Motion for consideration of the Bill and the amendments moved thereto for reference of the Bill to the Select Committee are first taken up for discussion together before putting to the vote of the House.

Accordingly, Smt. Kanimozhi's amendment for reference of the Bill to the Select Committee will be put to the vote of the House after the discussion is over.

The Bill was then taken up for discussion. The amendment moved by Smt. Kanimozhi for reference of the Bill to a Select Committee of the Rajya Sabha was put to vote of the House and the amendment was negatived by division.

Legislative Business

In the sphere of legislative business, five (5) Government Bills namely, the Allied and Healthcare Professions Bill, 2018; the National Commission for Indian System of Medicine Bill, 2019; the National Commission for Homoeopathy Bill, 2019; the Constitution (Scheduled Tribes)

Order (Amendment) Bill, 2019 and the Constitution (Scheduled Tribes) Order (Second Amendment) Bill, 2019 were introduced. Four (4) Government Bills, namely, the Nalanda University (Amendment) Bill, 2013; the Indian Medicine Central Council (Amendment) Bill, 2005; the Homoeopathy Central Council (Amendment) Bill, 2005 and the Homoeopathy Central Council (Amendment) Bill, 2015 were withdrawn.

Four (4) Government Bills were passed during the Session. These were: (i) The National Trust for Welfare of Persons with Autism, Cerebral Palsy, Mental Retardation and Multiple Disabilities (Amendment) Bill, 2018; (ii) The National Council for Teacher Education (Amendment) Bill, 2018; (iii) The Right of Children to Free and Compulsory Education (Amendment) Bill, 2018; and (iv) The Constitution (One Hundred and Twenty-fourth Amendment) Bill, 2019. The summary of the Bills passed is given below:

(i)***The National Trust for Welfare of Persons with Autism, Cerebral Palsy, Mental Retardation and Multiple Disabilities (Amendment) Bill, 2018*** sought to amend the National Trust for Welfare of Persons with Autism, Cerebral Palsy, Mental Retardation and Multiple Disabilities Act, 1999. Under the previous Act, the Chairperson and Members of the Board of the said National Trust could hold office for a term of three years or until a successor had been duly appointed. Such provision allowed a Chairperson to continue in office for an indefinite period. The Bill, therefore, sought (a) for a fixed tenure of three years to the Chairperson and Members; (b) that the Central Government should initiate action for filling up of the post of the Chairperson or Member, at least six months prior to the expiry of the term of office of such Chairperson or Member; (c) that the Central Government might, in case of a casual vacancy in the office of the Chairperson, by order in writing, direct an officer of appropriate level to perform the functions of the Chairperson until such vacancy is filled in; and (d) for continuation of the Chairperson, in case he resigned from office, until his resignation was accepted by the Central Government.

The Bill was introduced in the Rajya Sabha on 18th July, 2018 and the motion for consideration was moved on 26th July, 2018 but the consideration of the Bill was deferred. The Bill

was taken up for further consideration on 12th December, 2018 and was passed by the House on the same day. After a brief discussion, Shri Thaawarchand Gehlot, Minister of Social Justice and Empowerment, replied to the discussion. The Bill, as passed by the Rajya Sabha, was passed by the Lok Sabha on 20th December, 2018. The Bill as passed by both Houses of Parliament received the assent of President on 29th December, 2018 and became Act No. 35 of 20l8.

(ii) The National Council for Teacher Education (Amendment) Bill, 2019 sought to amend section 14 of the National Council for Teacher Education Act, 1993 to grant retrospective recognition to such institutions funded by the Central Government or State Government or the Union territory Administration, and as may be notified by the Central Government, which offered teacher education courses on or after the appointed day till the academic year 2017-2018; and section 15 of the Act to grant retrospective permission to the new course or training in teacher education offered by the institutions, as may be notified by the Central Government, on or after the appointed day till the academic year 2017-2018.

The Bill was introduced in the Lok Sabha on 18th December, 2017 and passed by that House on 23rd July, 2018. The Bill, as passed by the Lok Sabha, was passed by the Rajya Sabha on 3rd January, 2019 with formal amendments which were agreed to by Lok Sabha on 7th January, 2019. A total of 13 Members participated in the discussion on the Bill. The Bill as passed by both Houses of Parliament received the assent of the President on 10th January, 2019 and became Act No.2 of 2019.

(iii) The Right of Children to Free and Compulsory Education (Second Amendment) Bill, 2019 sought to substitute section 16 of the Right of Children to Free and Compulsory Education Act, 2009. It, *inter alia,* provided that there shall be a regular examination in the fifth class and in the eighth class at the end of each academic year. If a child fails in the examination, he shall be given additional instruction and granted opportunity for re-examination within a period of two months from the date of declaration of the result. The appropriate Government may allow schools to hold back a child in the fifth class or in the eighth class or in both classes in such

manner and subject to such conditions as may be prescribed, if he fails in the re-examination. It also provided that the appropriate Government may decide not to hold back a child in any class till the completion of elementary education. No child shall be expelled from a school till the completion of the elementary education.

The Bill was introduced in the Lok Sabha on 11th August, 2017 and passed by that House on 18th July, 2018. The Bill as passed by the Lok Sabha was passed by the Rajya Sabha on 3rd January, 2019 with formal amendments which were agreed to by Lok Sabha on 7th January, 2019. A total of 15 Members participated in the discussion on the Bill. The Bill as passed by both Houses of Parliament received the assent of the President on 10th January, 2019 and became Act No.1 of 2019.

(iv) ***The Constitution (One Hundred and Twenty-fourth Amendment) Bill, 2019*** sought to amend articles 15 and 16 of the Constitution of India. The Bill sought to provide reservation for the economically weaker sections of the society in higher educational institutions, including private institutions (both aided and unaided by the State) other than the minority educational institutions referred to in article 30 of the Constitution. It also provided for reservation for them in posts in initial appointment in services under the State. The Constitution (Ninety-third) Amendment Act, 2005 *vide* insertion of clause 5 in article 15 enabled the State to make a special provision for the advancement of any socially and educationally backward classes of citizens or for Scheduled Castes and Scheduled Tribes in relation to their admission in higher educational institutions. Similarly, clause 4 of article 16 of the Constitution enabled the State to make special provision for reservation of appointments or posts in favour of any backward class of citizens which in the opinion of the State is not adequately represented in the services under the State. However, the economically weaker sections of the society were not eligible for the benefit of reservation. The Bill sought to fulfill the mandate of article 46 of the Directive Principles of State Policy and to ensure that the economically weaker sections of citizens got a fair chance of receiving higher education and participation in employment in the services of the State.

The Bill was introduced in the Lok Sabha on 8th January, 2019 and passed by that House on the same day. The Bill as passed by Lok Sabha was passed by Rajya Sabha by special majority on 9th January, 2019. 39 Members took part in the discussion which lasted for more than 8 hours. Shri Thawaarchand Gehlot, Minister of Social Justice and Empowerment replied to the discussion. The Bill as passed by both Houses of Parliament received the assent of the President on 12th January, 2019 and became the Constitution (One Hundred and Third Amendment) Act, 2019.

Other Obituary References

During the Session, the Chair also made references to the passing away of Mr. George W. Bush, former President of the United States of America, and Sarvashri N. Rajangam, Jai Prasad Narain Nishad and Mrinal Sen, all former Members of Rajya Sabha.

Felicitations by the Chair

During the Session, the Chair offered felicitations to (i) Smt. M.C. Mary Kom, a nominated Member of Rajya Sabha for winning the Gold Medal in the 48kg category and other women boxers, namely Ms. Sonia Chahal for winning Silver Medal and Ms. Simranjit Kaur and Ms. Lovlina Borgohain for winning the Bronze Medals in their respective categories in the Women's World Boxing Championships held at New Delhi in November 2018; (ii) the Scientists, Engineers and Technicians of ISRO for launching India's heaviest and most- advanced communication satellite GSAT -11 from the Spaceport in French Guiana on 5th December, 2018 and (iii) Miss P. V. Sindhu for scripting history by becoming the first Indian to clinch the Gold Medal in Badminton World Federation World Tour Finals held at Guangzhou, China on 16th December 2018.

Statistical information

285 Starred Questions and 3040 Unstarred Questions were admitted and answered. Of these, 31 Starred Questions were orally answered on the floor of the House and replies to the remaining

Starred and Unstarred Questions were laid on the Table of the House. Question Hour could not be taken up on 13 days due to disruptions and adjournment of the House. One Statement by Minister correcting answers to questions was also laid on the Table of the House during the Session.

16 Special Mentions on Matters of Public Importance were made/ laid on the Table of the House and 38 matters were also raised with the permission of the Chair (Zero Hour Submissions).

On 18th December, 2018, one Calling Attention Motion was taken up. Dr. V. Maitreyan called the attention of the Minister of Home Affairs to the situation arising due to devastation caused by cyclones *Gaja* and *Titli* in some states and the action taken by the government in regard thereto. However, the Minister could not make a statement and the Members were not able to seek clarifications due to continuous disruption of the House despite the item being repeatedly listed.

One *suo moto* statement regarding law and order situation in the North- Eastern States of the country over the passage of the Citizenship (Amendment) Bill, 2019 was made by Shri Rajnath Singh, Minister of Home Affairs on 9th January 2019.

As mentioned earlier, during the Session, more than 78 hours of the time of the House were lost due to disruptions of its proceedings. The issues which agitated the Members were: (a) demand for ban on construction of Mekedatu balancing reservoir-cum-drinking water project of Karnataka and justice for the Tamil Nadu farmers living along the Cauvery delta, (b) demand for Special Category status for the State of Andhra Pradesh, (c) Rafale deal, (d) Government Order giving Central Investigative Agencies and the Delhi Police sweeping powers to intercept computers all over the country, (e) sealing drive in Delhi, (f) CBI probe against Samajwadi Party President over alleged illegal mining and (g) violent incidents in Kerala over the entry of women into Sabarimala Temple, etc.

During the Session, 153 Reports/Action Taken Statements of various Committees including Department-related Parliamentary Standing Committees (DRPSCs) and Joint Committee on the Citizenship (Amendment) Bill, 2016 were presented/ laid on the Table of the House.

In pursuant to the direction of the Hon'ble Chairman, Rajya Sabha and the Hon'ble Speaker, Lok Sabha issued in September 2004, 48 Statements were laid on the Table of the House on the status of implementation of the recommendations contained in the Reports of various Department-related Parliamentary Standing Committees (DRPSCs) by the Ministers concerned.

Some of the important papers laid on the Table of the House during the Session were: Public Enterprises Survey (Volumes I&II), for the year 2017-18; Annual Report and Accounts of the National Centre for Good Governance, for the year 2017-18, University Grants Commission, for the year 2017-18, National Commission for Women, for the year 2017-18, *Rashtriya Mahila Kosh*, for the year 2017-18, and Central Pollution Control Board, for the year 2016-17, Ninth Report of the National Commission for Scheduled Tribes, for the year 2013-14, Annual Reports of the National Human Rights Commission for the year 2016-17, Report of the National Commission for Scheduled Tribes, for the year 2013-14, Annual Reports of the National Human Rights Commission for the year 2016-17, National Commission for the Protection of Child Rights, for the year 2017-18, Central Information Commission, for the year 2017-18, Statement on Half Yearly Review of the trends in receipts and expenditure in relation to the Budget, at the end of the first half of the Financial Year 2018-19; 6 Reports of the Law Commission of India on various issues; and few CAG Reports, etc.

As regards Private Members' Bills, no Bill was introduced during the Session. During the Session, two (2) Private Members' Resolution, were discussed. One resolution, namely, *the need to have a policy framework for the welfare of widows in the country* moved by Shri Tiruchi Siva on 10th August 2018 was discussed on 21st December 2018. On 4th January 2019, Dr. Virendra Kumar, Minister of State in the Ministry of Women and Child Development and Ministry of Minority Affairs, concluded his speech on the Resolution. The Resolution was put to vote and negatived by division. Another Resolution, namely, *the need to adopt a new framework for the implementation of reservation policies* was introduced by Dr.Vikas Mahatme on 4th January 2019. Ten (10) Members took part in the discussion including

Dr. Jitendra Singh, Minister of State (Independent Charge) of the Ministry of Development of North-Eastern Region and Minister of State in the Prime Minister's Office, Ministry of Personnel, Public Grievances and Pensions, Department of Atomic Energy and Department of Space. The Resolution was withdrawn by leave of the House.

It may be mentioned that during the 246th Session, a secure, web-based facility of e-Notices application was launched to allow Members to submit various Parliamentary Notices online from any location in respect of various devices for raising issues under the rules such as Questions, Zero Hour, Special Mentions, Calling Attention, Short Duration Discussion, etc. A very good response was received from the Members, as was evident from the fact that 56 Members used the e-Notices portal. A total of 2,688 e-Notices were received during the Session, out of these, 2,460 pertained to Questions, 126 to Matters Raised with Permission of the Chair, 48 to Special Mentions and the remaining ones to various other parliamentary devices.

During the Session, a Refresher Course in IT skills for PA/PSs of the Members was organized by the Training Cell, Rajya Sabha Secretariat, in coordination with the NIC, from 17th to 21st December, 2018 in the Parliament Library Building. Officers/Engineers from NIC imparted training on basic computer concepts, use of internet and e-mail facility and MS-Office besides explaining the various features of the Rajya Sabha Websites, Members' Portal and the e-Notice facility for online submission of Notices.

On 2nd January, 2019, Hon'ble Chairman released the 'Rajya Sabha Calendar 2019'. Hon'ble Chairman described the calendar as innovative, imaginative and inspiring. He also recalled what his predecessors had said about the functioning of the House and expressed hope that it would serve as a reminder to all the leaders and members of the House all through the year about the need for effective functioning of the House. Shri Harivansh, Hon'ble Deputy Chairman, Rajya Sabha, Shri Arun Jaitley, Leader of the House, Shri Ghulam Nabi Azad, Leader of the Opposition, Shri Vijay Goel, Minister of State for Parliamentary Affairs and leaders of various parties, namely, Prof. Ram Gopal Yadav, Shri A. Navaneethakrishnan, Shri Derek O'Brien, Shri Prasanna Acharya, Shri Bhupender Yadav, Shri T.K.Rangarajan, Shri D.Raja, Shri Jairam Ramesh,

Shri Y.S.Chowdary, Shri Vijayasai Reddy, Shri Majeed Memon and Prof. Manoj Kumar Jha were present during the occasion.

Valedictory Remarks by Hon'ble Deputy Chairman

Hon'ble Deputy Chairman made valedictory remarks on the conclusion of the 247th Session on 9th January, 2019. He said that more than 72 hours were lost - a sad reflection on the functioning of the Upper House of Parliament. He further stated that due to regular and continuous disruptions, Members were deprived of the opportunity to discuss matters of urgent public importance and seek the accountability of the Executive.

The 247th Session of the Rajya Sabha was adjourned *sine die* on 9th January, 2019 and was prorogued by the President of India on 10th January, 2019.